

Tampere pesi Turun ja keräsi ison potin

Ville Koistinen haastoi Yhteisvastuukisaan Ilves-fanit. Tampereen taktiikka puri ja toi vanhusten yksinäisyyden näkyviin.

➤ SIVU 3

Talvisota tulee teksteistä iholle

Yhdeksänvuotias Idalija Raipia näyttää tyttärtä voimakkaassa Jouluk-39 -näytelmässä. Se kuvaa perheen kokemuksia talvisodan aikana.

➤ SIVUT 6-7

Sinkkuus voi olla vapauttava kokemus

Turun seminaarin suomalaisalustajat Arja Mäkinen ja Raija Eeva eivät tunnustautuneet täysin sinkkuuteen sioutuneiksi.

➤ SIVUT 8-9

Ulla Giss-Vuorinen esittelee mekkoa, jossa on kastettu suvun lapsia jo yli 50 vuotta. Taustan valokuvassa on hänen tyttärensä Salla Sillanpää ensimmäisenä syntymäpäivänään joulukuussa 1994.

Silkkimekko kantaa suvun historiaa

➤ SIVU 4

Jokainen sinkku on erilainen

Tässä Tampereen Kirkkosanomat -lehdessä puhutaan monipuolisesti yksin elämisestä ja toiveesta löytää pari. Näyttää siltä, että yhä useampi jää vaille kumppania joko tahtomattaan tai tietoisesti. On varmasti niitäkin ihmisiä, jotka haluavat käyttää aikansa väitöskirjan tekemiseen tai hyväntekeväisyyteen. Maailma on nykyisin mahdollisuuksia täynnä, mutta sinkuksi jääminen on silti suurelle osalle yksineläjistä vaikea paikka.

Jo pienestä lähtien lapset tietävät tyttöjen ja poikien välisen eron ja sen, mitä on, kun tykkää toisesta. Kumppanin löytäminen on yksi elämän päätavoitteista.

Vielä muutama vuosikymmen sitten puolisoa haettiin läheltä ja avioliitto oli itsestäänselvyys, kunnes suuret ikäluokat kasvoivat aikuisiksi 1960-luvulla. Pariisista ja Saksasta saatiin mallia vapaampaan yhdessä olemiseen. Moni asia muuttui, muun muassa seksuaalisuudessa.

Nuori sukupolvi ei enää välttämättä mennyt naimisiin, ja tätä oli vanhempien sukupolvien vaikea hyväksyä. Muistan, miten nuoret valehtelivat vanhemmilleen seurustelusuhteistaan, koska eivät olleet menneet edes kihloihin. Naimisiin mentiin vasta muutaman vuoden seurustelun ja yhdessä asumisen jälkeen. Avioeroakaan ei enää ihmetelty niin kuin aiemmin.

Parisuhde on toivottu, mutta haastava

Suomessa on noin miljoona sinkkua, ja heillä jokaisella on oma tarinansa. Vaikka jokaisen sinkkun elämä on omanlaisensa, sinkkuus määrittelee elämää monella tavalla. Esimerkiksi perheen perustaminen ei ole yksin elävälle itsestään selvä ajatus samalla tavalla kuin parisuhteessa olevalle. Kun nainen alkaa lähestyä neljääkymmentä, on aika miettiä, onko vielä halukas ryhtymään äidiksi, jos sopiva kumppani löytyy. Sama asia painaa myös miehiä, vaikka heidän ”biologinen kellonsa” ei tikitä kuten naisilla. Raha-asioihinkin yksin eläminen vaikuttaa. Monella sinkulla talous on tiukalla, erityisesti pientä eläkettä saavalla.

Mutta entäpä rakkaus ja hyväksytyksi tuleminen? Elämän perustarpeita nekin, meille kaikille. Läheisyyden kaipuu saatetaan olla kova, mutta seurustelusuhteen aloittaminen voi olla vaikeaa. Rohkeammat vetävät monesti pitemmän korren, mutta useimmat ovat valmiita tekemään paljon rakkauden ja parisuhteen löytämiseksi.

Vanhemmiten suhtautuminen oman elämän ja kodin jatkamiseen toisen kanssa voi kuitenkin muuttua. Moni leskeksi jäänyt tai eronnut etsii puolisoa, koska yksin eläminen tuntuu liian orvolta. Olen kuitenkin huomannut, että leskevät jääneet tai eronneet ovat aika tarkkoja siitä, miten haluat loppuelämänsä järjestää. Kun koti on kunnossa ja kaikki muutenkin hyvällä tolalla, voi olla vaikeaa ottaa elämäänsä uutta ihmistä.

Vaikka yksin eläminen on luonnollinen osa omaa elämääni, katselen usein vanhoja pariskuntia, jotka kulkevat käsi kädessä toisiaan tukien. Silloin mietin, että mitä enemmän on ikää, sitä tärkeämpää on, että rinnalla kulkee joku toinen.

Marja Rautanen

Hannu Jukola

Yksittäiset luottamushenkilöt kantelivat tuomiokapitulista

Yhdeksän yksittäistä seurakunnan luottamushenkilöä yhdeksästä seurakunnasta on tehnyt eduskunnan oikeusasiamiehelle kantelun Tampereen tuomiokapitulin toimista. Kantelun tekijät ovat Harjun, Pyy-
nikin, Härmälän, Viinikan, Kalevan, Hervannan, Messukylän, Aitolahden ja Teiskon seurakunta-neuvoston jäseniä.

Kantelussa pyydetään laillisuustutkintaa toimista, joiden katsotaan olevan lain ja hyvän hallintotavan vastaisia.

Tampereen ev.lut. seurakunnat,

seurakuntayhtymä tai sen päättävät elimet eivät ole tehneet kantelua eikä se ole ollut esillä mainittujen seurakuntien seurakuntaneuvostoissa.

Tampereen viisi seurakuntaa on aiemmin valittanut kirkkohallituksen seurakuntajakopäätöksestä hallinto-oikeuteen, jossa asia on yhä vireillä. Neljä luottamushenkilöä lähetti vuosi sitten oikeusasiamiehelle kirjeen, jossa arvosteltiin Tampereen tuomiokapitulin ja Tampereen seurakuntayhtymän menettelyä päätöksen

valmisteluvaiheessa ja sen jälkeen.

Tuolloisen kantelun mukaan tuomiokapituli ja seurakuntayhtymä olivat jo ryhtyneet panemaan kirkkohallituksen päätöstä seurakuntajaosta toimeen, vaikkei se vielä ollut lainvoimainen.

Silloin apulaisoikeusasiamiehen vastauksessa todettiin, ettei oikeusasiamies ryhdy tutkimaan asiaa, joka on jo toimivaltaisen viranomaisen käsiteltävänä. Oikeusasiamies ei myöskään voi muuttaa tai kumota viranomaisten tai tuomioistuinten ratkaisuja.

Asta Kettunen

Tyttöjen ja Poikien ilta Tesoman kirkon tiloissa sisälsi säpinää, pelailua ja iltapalaa ala-asteikäisille. Ilta järjestettiin kolmatta kertaa. Harjun seurakunnan toiminnasta löytyy myös jos jonkinlaisia kerhoja lapsille ja nuorille. Pssst: tuo kameran kanssa liikkuva tyyppi on salainen agentti...

Sanottua

➤ Meidän nykypäivän ihmisten suurin synty on valtava ahneus. Yhä levenevä kuilu rikkaiden ja köyhien välillä luo katkeruutta. Olisiko meidän mahdotonta luopua omista etuisuuskistamme ja katsoa kauemmas?

Ministeri **Elisabeth Rehn**
Kirkko ja kaupunki 14.10.

➤ Suuret sanat eivät suuta hal-
kaise. Vuodet opettavat olemaan
hiljempaa ja kuuntelemaan enem-
män. Tämä pätee myös itseen. Ja
kun eteen tulee visaisia kysymy-
ksiä, haasteita ja tehtäviä, alan ym-
märtää, miksi Raamatussa Mooses
ja Jeesus tarvitsivat 40 vuorokau-
den yksinäisyyden.

Kun syysmyrskyt alkavat ja lumi
kohta peittelee 65 astetta pohjoista
leveyttä odottamaan uutta kevät-
tä, on aika syyttää kynttilät hau-
doille ja ikkunoihin. Ja pitää huolta
toisistamme.

Hailuodon kirkkoherra
Timo Juntunen blogissaan 14.10.
("Muoto ja sisältö")
www.kotimaa24.fi

➤ Sopivana hetkenä hyppään
bussiin, metroon tai ratikkaan ja
matkaan minulle ennestään tun-
temattomaan kirkkoon kuuntele-
maan jumalanpalvelusta. Kahden
vuoden aikana olen käynyt 17 kir-
kossa. Hakeudun kirkkoihin, kos-
ka niissä voin hyvin. Laulan aina
virsiä. Virsissä on minulle todel-

lista sanomaa, ja ne liikuttavat mi-
nut usein kyyneliin.

Eläkkeellä oleva erityisluokanopettaja
Sinikka Haverinen
ET 9.10.

➤ Jos alat elää Jeesuksen käskyn
mukaan, et ikävää päivää näe. Ala
puolustaa halveksittuja, puutu vää-
rryteen. Anna aikaasi, rahaasi ja pa-
la sydäntäsi sairaiden, alistettujen ja
yksinäisten elämän helpottamiseen.
Jo alkaa tuntua. Ole kristitty myös
lähipiirissäsi: rakasta ja armahda
niin, että kipeää tekee. Ja jos virtaa
riittää, tarjoudu kehittämään seura-
kuntasi jumalanpalveluselämää sel-
laiseksi kuin toivot, sillä juuri sitä
kirkon kuormitetut työntekijät nyt
tarvitsevat. Jos voit tuoda mukana-
si tuoksua, halausta, hymyä ja iloa,
apu otetaan varmasti vastaan.

Mediaryrittäjä, radiopakinoitsija
Heli Karhumäki
Sana 17.10.

➤ Pappeja pitäisi jotenkin val-
mistaa kohtaamaan tämä maailma,
jossa elämme. Köyhien maailmaa
eivät kirkossa tunne muut kuin dia-
koniatyöntekijät. Kohtuuttoman
paljon voimia ja aikaa on mennyt
kirkon sisäisiin väentoihin.

Vauraudesta on ollut se seura-
us, että ei ole tarvinnut aidosti ky-
syä, mihin ihmiset tarvitsevat kirk-
koa. Toivoisin, että kirkko voisi olla
lähempänä arkisia tilanteita ja ih-
misten elämää. Mutta se edellyttäi-

si toisenlaista työtapaa ja asennet-
ta. On ollut vanha perinne kutsua
ihmisiä jonnekin kirkon ehdoilla,
mutta yhä enemmän pitäisi kulkea
rinnalla ja mennä sinne, missä ih-
miset ovat.

Dosentti, pastori **Kari Latvus**
Vantaan Lauri 22.10.

➤ Tässä ajassa armon sanoma on
kirkolle erityisen oleellinen juttu,
sillä nykyihminen ei sitä kohtaa
juurikaan muualla. Maailmanme-
no ja työelämä tuntuvat kohtuut-
toman vaativilta ja armottomilta.
Mainokset lupaavat valheellista
toivoa. Uskon, että jos ihmiset tu-
tustuvat Jeesuksen elämään, tekoi-
hin ja opetuksiin, moni kokee ne
erittäin puhutteleviksi, merkityk-
sellisiksi ja esikuvallisiksi.

Elämäntaidon opettaja
Isa Merikallio
Sana 24.10.

➤ Saan osallistua jumalanpal-
velukseen aina myös seurakun-
talaisena. Se on minulle tärkeää.
Kirkossa on hyvä purkaa sydän-
tään. Myös suhteeni kuolemaan
on muuttunut. Hautapaikan katso-
minen omaisten kanssa on herkkä
hetki. Ihmiset puhuvat silloin usein
hyvin henkilökohtaisia asioita.

Suntio **Ville Virolainen**
Kotimaa 24.10.

Lisää Sanottuja:
www.tampereenkirkkosanomat.fi

Seurakuntien omistaman Kyttälän kiinteistön kohtaloon kokonaisuutena etsitään parhaillaan ratkaisuja kaavoituksen avul-la. Musta Lammas toimii kiinteistöön kuuluvassa puutalossa. Kuva on Asunnottomien yön tapahtumasta.

Seurakunnat vetäytymässä leipomon tilakaavailuista?

Tällä hetkellä näyttää epätodennäköiseltä, että Musta Lammas muuttaisi sille kaavailtuihin Tuotannon leipomon tiloihin, kertoo Tampereen seurakuntien diakoniajohtaja **Matti Helin**. Martinus-säätiö miettiikin nyt hankkeen jatkoa.

YIT teki vastikään mittauksia entisen leipomon seinärakenteista. Rakennuksen haitta-ainepitoisuudet ovat mittauksen mukaan korkealla kellarin lattiassa, ja ul-lakon katossa on kosteutta. Seinissä ei havaittu kohonneita pitoisuuksia.

– Parhaillaan selvittelemme, sopsisiko jokin seurakuntayhtymän keskikaupungilla sijaitsevista kiinteistöistä tähän tarkoitukseen, Helin sanoo.

Vuonna 1927 rakennettu Tuotannon talo toimi leipomona 1970-luvulle asti. Myöhemmin se on palvellut YIT:n varastona ja verstaana. Siinä on toiminut myös autohuoltamo ja työvälinevuokraamo.

– Kaupungilla on koko ajan ollut tiedossa, mitä tiloihin olisi tullut. Alakertaan olisi tullut päiväkeskustoimintaa ja yläkertaan kriisiasumista, muistuttaa suunnittelupäällikkö **Maritta Närhi** Tampereen kaupungilta.

Hän pitää ikävänä tietoa vetäytymisaikeista, sillä kyseessä on yksi kolmesta pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishankkeesta.

– Kaupunki teki kovasti töitä, jotta hanke saatiin etenemään naapureiden vastustuksesta huolimatta. Lisäksi rakentamiseen olisi saatu merkittävä valtion panostus. Naapurit eivät ole nyt tehneet valituksia, jotka olisivat siirtäneet hanketta.

– Tämänäyttypiseen toimintaan on vaikea löytää sopivaa tilaa. Jos asia raukeaa, se tuntuu pahalta, koska asian eteen on tehty töitä vuosia, harmittelee seurakuntien kiinteistöpäällikkö **Pekka Niemi**.

Hän painottaakin, että asia on tutkittava tarkasti ennen päätöksiä.

Huoltso voi jatkaa ensi kesään

Rakennushanke ei ehdi edetä niin, että toiminta voisi alkaa uusissa tiloissa ensi vuonna. Kaupungin talousarvioon ei olekaan varattu määrärahaa ensi vuodeksi.

– Viimeksi kaupungin Tilakeskukselta saamani tiedon mukaan Huoltso voisi jatkaa ensi kesään saakka nykyisissä tiloissaan. Sen jälkeen pitäisi löytää uusi paikka, sillä toiminta on lähtenyt niin hyvin liikkeelle, että sitä ei voida lakauttaa, Närhi kertoo.

Vuolteenkadulla toimivan päihtyneiden päivätoimintakeskus Huoltsun toiminta on tavoittanut keskustassa päihtyneenä esiintyviä ja muita asiakkaita viikoittain noin sata. Kuukausittain käyntejä on ollut 700–800.

– Myös poliisilta ja muilta yhteistyökumppaneilta on tullut kiitosta.

– Pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishankkeet päättyvät vuoden 2015 lopussa. Toivoisinkin nyt, että seurakuntien ja Martinus-säätiön puolelta informoitaisiin myös kaupunkia, Närhi kiirehtii.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA:n avustus Mustan Lampaan kriisi- ja tukimajoitusyksikön tilojen rakentamiseen on 1,4 miljoonaa euroa ja koko kohteelle 3,2 miljoonaa euroa. Päätös hankkeen investointiavustuksesta ja -tuesta on voimassa ensi vuoden loppuun.

Martinus-säätiö on Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymän hallinnoima. Säätiön hallitus pohtii uutta käännettä kokouksessaan 20. marraskuuta, kertoo sen puheenjohtaja **Eero Nieminen**.

– Hanketta on valmisteltu jo pitkään, kun on tiedetty Mustan Lampaan siirtymisen tarve. Säätiön johto on ollut innostunut Tuotannon leipomon mahdollisuudesta, sen sijaintikin on hyvä. Säätiön hallitus ei ole vielä tehnyt päätöstä siitä luopumisesta tai jatkosta.

Sokkeloiset tilat, kapeita portaita

Päiväkeskus Mustalle Lampaalle etsitään uusia tiloja, sillä sen toimitilat Kyttälän puutalossa ovat jo pitkään olleet erittäin epäkäytännölliset.

– Alakerran vaatevaraston tila on esteetön, mutta erittäin ahdas. Saniteettitilat eivät vastaa tämän päivän määräyksiä. Vaatteiden pesumahdollisuuksissa on puutteita, Helin kertoo.

Päiväkeskuksen tilaan ja ruokasaliin pääseminen edellyttää kapeiden ja korkeiden portaiden käyttämistä.

– Asiakkaissa on henkilöitä, joilla on liikkumisvaikeuksia, eikä talossa ole hissiä. Molempien kerrosten tilat ovat hyvin sokkeloiset. Elintarvikkeiden käsittelyssä ei voida noudattaa kaikkia määräyksiä.

Musta Lammas on tukipiste syrjäytyneille, asunnottomille sekä päihde- ja mielenterveysongelmallisille.

Tilavaihtoehtoina ovat viime vaiheessa olleet entinen kylmähuoltoaseman tontti sekä Tuotannon talo, jotka sijaitsevat Viinikan liikenteenjakajan lähellä.

– Kylmäaseman tontille saatiin tarvetta vastaava asemakaava. Tontti osoittautui kaupungin tarpeille kuitenkin liian ahtaaksi, jolloin se esitti uudeksi kohteeksi leipomoa, kertoo Helin.

– Leipomohanke voi toteutua, vaikka Lammas ei tulisikaan niihin tiloihin. Siinä on kysymys säätiön ja kaupungin välisestä neuvottelusta. Pystyykö kaupunki tässä tilustilanteessa sitoutumaan pitkään vuokrasopimukseen, Helin pohtii.

Mustan Lampaan ja kaupungin uuden päiväkeskuksen on ollut tarkoitus muuttaa leipomon tiloihin parin vuoden sisällä. Yksiköstä olisi tulossa ympärivuorokautinen. Kaupungin ylläpitämä asumispäivystys toimii nykyään Hervannassa.

Asta Kettunen

Palomies Valtteri Väyrynen haastoi Poliisin turvallisuusviestijät pelastamaan Suomen mummut ja vaarit.

Vanhusten hätä kosketti – Tampere rökitti Turun

Suomalaiset lahjoittivat Yhteisvastuukeräykselle tänä vuonna 4,15 miljoonaa euroa.

– Kampanja sai ihmiset kantamaan vastuuta lähellään olevista yksinäisistä vanhuksista. Myös kuntatasolla tehtiin uusia linjauksia, keräysjohtaja **Tapio Pajunen** kertoo.

– Vaikka kampanja päättyi, yhteinen vastuamme vanhusten hyvinvoinnista ei pääty koskaan.

Tampereella vanhusten yksinäisyys siivitti paikkakuntalaiset haastamaan Turun, jonka Tampere rökitti selvin lukemin liki 20 000 erolla.

Tamperelaiset lahjoittivat yhteisvastuupottiin 122 018 ja turkulaiset 104 403 euroa. Henkeä kohti tamperelaiset lahjoittivat 0,83 ja turkulaiset 0,74 euroa.

Tampere paransi tulostaan edellisvuodesta liki 22 000 euroa. Hurjimman kirin otti Tuomiokirkkoseurakunta, jonka tulos kolminkertaistui.

Sytä on useita, mutta merkittävin syy on ihmisiä koskettanut keräyskohde, uskoo diakoni **Hanna Välimaa**.

– Keräyskohde kosketti ihmisiä. Se näkyi siinä, että tulos kasvoi joka osa-alueella: lipaskeräyksissä, lahjoituksissa valtakunnallisille tileille, kolehdeissa ja tapahtumissa.

– Lisäksi meillä oli uusia hienoja tapahtumia, esimerkkinä Beatles-messu Tuomiokirkossa ja Tampere-talon Beatles-huutokauppa sekä kymmenen yh-

teistyökuoromme kanssa toteutettu konsertti Tuomiokirkossa. Nämä tapahtumat todistivat sen, että yhteistyössä on voimaa, Välimaa iloitsee.

Tampereella keräystä vauhditettiin myös sosiaalisessa mediasa. Julkisuuden henkilöt haastivat joka arkipäivä uuden nimen mukaan keräykseen. Enkelinsiivet selässä nähtiin muun muassa jääkiekkoilija **Ville Nieminen** ja Pikku Kakkosen Ransu-koira.

Tuotolla autetaan vanhuksia ja kyllä

Tuotto jaetaan Kirkon Ulkomaan kehitysyhteistyön ja katastrofiavun (60 %), Kirkkopalvelujen Kehittämiskeskus Tyynelän (20 %), Kirkon diakoniarahaston ja hiippakuntien (10 %) sekä seurakuntien diakoniatyön (10 %) kesken. Keräystulokset seurakunnittain löytyvät osoitteesta www.yhteisvastuu.fi.

Suomessa yhteisvastuuvainoin etsitään yksin jääneitä heikko-osaisia vanhuksia ja ohjataan heitä palvelujen pariin. Kambodžassa Yhteisvastuu tukee köyhiin maaseutalueiden kehityshanketta. Yhteisöjen vahvistuminen helpottaa vanhustenkin arkea.

Ensi vuonna keräys parantaa suomalaista saattohoitoa ja turvaa ihmisoikeuksia Guatemalasaa. Keräys alkaa 2.2.2014.

Eva Wäljas

Herätys!

Miten kilpa ja kirkko sopivat yhteen?

Reilu peli, urheilun eettiset periaatteet ja ihmisen kokonaisvaltainen hyvinvointi ovat kirkon liikuntayhteistyön keskeiset tavoitteet. Yhteistyötä tehdään monella tasolla harrastustoiminnasta huippu-urheiluun asti.

Yksi näkyvimmistä osa-alueista on urheilupappitoiminta. Kisapapit **Olli-Pekka Silfverhuth** ja **Leena Huovinen** kulkevat maajoukkueen mukana leireillä ja kisoissa ja tarjoavat tukea ja luottamuksellista keskusteluaapua.

Nuoria huippu-urheilijoita ja heidän valmentajiaan kohdataan urheiluakatemiaissa. Myös Tampereen seurakunnat on mukana Tampereen Urheiluakatemian toiminnassa.

Millaisesta yhteistyöstä on kyse, urheilupappi Jari Pulkkinen?

– Tampereella toiminta on vasta aluillaan. Tähän mennessä olemme osallistuneet seminaareihin ja valmentajataapaamisiin ja pitäneet luentoja. Seuraava askel voisi olla sen pohtiminen, miten kirkko voisi olla tukena urheilijan elämän käännekohtissa esimerkiksi silloin, kun urheilija pohtii uransa lopettamista.

Huippu-urheilun arvot ovat äkkiä ajateltuna kaukana kristinuskon sanomasta, jossa kilpailun sijasta nostetaan keskiönä armo ja armollisuus. Mitä annettavaa kirkolla on huippu-urheilijoille?

– Tehtävämme on aivan sama kuin muidenkin ihmisten kohdalla: kuljemme urheilijan rinnalla, jaamme onnistumiset ja epäonnistumiset ja autamme urheilijaa henkisessä valmentautumisessa. Muistutamme myös reilun pelin merkityksestä ja pyrimme vahvistamaan joukkueen yhteishenkeä.

– Kristinuskossa ihmisen arvoa ei mitata suoritusten perusteella. Etenkin lapsille ja nuorille on tärkeää muistuttaa, että jokainen ihminen on yksilönä arvokas suorituksista riippumatta.

Eva Wäljas

www.tampereenkirkkosanomati.fi:
Kirkon kymmenen teesiä liikunnasta ja urheilusta

Kastemekko kantaa sukua polvesta toiseen

Harvinaislaatuinen perinne kantaa tamperelaisen **Ulla Giss-Vuorisen** sukua. Siihen syntyneitä lapsia on kastettu jo yli 50 vuotta samassa silkkisessä kastemekossa. Mekon merkitys on paljon suurempi kuin pelkän vaatekappaleen.

Ulla sai itse kunnian olla ensimmäinen kyseisessä mekossa nimensä saanut. Hänet kastoi syksyllä 1956 sama rovasti **Lauri Lehtola**, joka oli vihkinyt hänen vanhempansa.

– Kastetilaisuuteni pidettiin Alahärmän pappilassa. Äitini on siltä paikkakunnalta kotoisin, isäni taas Sveitsistä. Hän ei päässyt kastamiseen lainkaan mukaan, koska oli silloin kotimaassaan varusmiespalveluksessa.

Gissin suvun kastemekon materiaali on aitoa silkkiä. Sen ilmaantumisen pieneen alahärmäläiseen kylään on jo tapaus sinänsä. Kylään saapui polkupyörällä kulkeva kiertelevä kauppias. Hänen tavaran saivat Giss-Vuorisen mukaan tärkeä lisä kyläkaupan vaatimattomaan tarjontaan.

– Kulkukauppiiaan valikoimiin kuului tavallisesti nappeja, neppareita, pitsiä, kankaita ja hakaneuloja. Tällä kertaa miehellä oli satunut olemaan laukussaan myös upeaa silkkikangasta. Mummuni oli kiinnittänyt silkkiin huomiota, ja päätti ostaa sen.

Jo kolmas sukupolvi menossa

Isoäidillä oli silkille jo selkeä käyttötarkoitus: hän valmisti siitä hoh-tavan upean kastemekon **Ulla-vauvalle**.

– Minun kastamiseni jälkeen vaate oli seuraavaksi käytössä, kun kaksi nuorempaa veljeäni saivat kristillisen nimensä.

Myöhemmin sisarusparven kahdeksasta lapsesta seitsemän on nimeä annettaessa saanut päälleen suvun oman mekon.

– Sen nauhaa on aina vaihdettu vauvan sukupuolen mukaan. Tyttöillä on käytetty vaaleanpunaista nauhaa ja pojilla sinistä.

Nyt mekko kuluu jo kolmannen sukupolven käytössä.

– Kaksi ensimmäistä lastenlastani ovat saaneet käyttää tätä kastemekkoa. Nuorempi heistä ristittiin tämän vuoden alussa, Giss-Vuorinen sanoo.

Kirjailtuna lasten nimet

Ulla Giss-Vuorisen iäkkäät vanhemmat asuvat Tampereella, ja kastemekko on heillä visusti tallessa kappiarkussa. Arkkuakin on harvinaisuus; se on tehty aikoi-

naan Etelä-Pohjanmaalla Ullan äidin isoäidille.

– Mekkoa säilytetään huolellisesti silkkipaperin käärittynä. Sitä on aina pidetty niin tarkasti, että mitään korjauksia ei ole tarvinnut tehdä. Itse olen sen yhden keran pesettänyt.

Kastemekon merkitystä Gissin suvun epävirallisena ”kronikana” korostaa se, että vaatteeseen on kirjailtu kaikkien siinä kastettujen lasten nimet.

– Äitini laitto i siihen ensin lastensa nimet. Niiden alapuolelle hän lisäsi aikanaan lastenlapset. Ja nyt minä olen ollut ensimmäinen, joka on kirjailtut omien lastenlasten nimet.

Ulla haluaisi sukuaarten yhteyteen vielä kortinkin.

– Siinä kerrottaisiin, kuka mummumme oli. Samoin kastemekon tarina, ja keitä olemme me, jotka se päällä on kastettu. Ja myös tämä Kirkkosanomien artikkeli tulee löytämään paikkansa kirjekuoressa kastemekon yhteydessä.

Mekko kantaa suvun historiaa

Giss-Vuorinen näkee sukunsa perinnevaatteella hyvät mahdollisuudet säilyä tulevaisuudessakin.

– Todennäköisesti kastemekko siirtyy äitini jälkeen minulle, koska olen sisarusparveni vanhin. Vanha eteläpohjalainen kappiarkku on mielestäni sille juuri oikea säilytyspaikka.

Suvun nuoremmat jäsenet ja heidän puolisonsa ovat ilahduttavasti ottaneet kastemekon omakseen. Vuosikymmenien perinnettä ei ole tarvinnut tuputtaa seuraavalle polvelle, vaan he pitävät kastemekon käyttämistä kunnia-asiana. Ristiäisissä mekko herättää aina ansaittua huomiota ja ihastusta.

– Ensimmäisen lapsensa synnyttyä tyttäreni kysyi minulta mekon käyttölupaa jo ennen kuin ehdin sitä edes tarjota, Ulla hymyilee.

Giss-Vuorinen uskoo suvun perinteiden ja muistikuvien siirtyvän polvelta toiselle luontevasti muun muassa kastemekon välityksellä.

– Me nykyisin elävät tunnemme omakohtaisesti mekon valmistaneen Alahärmän-mummumme. Mutta joskus koittaa aika, jolloin isovanhempiani ei enää oma-kohtaisesti muisteta. Silloin tämän silkkisen vaatekappaleen arvo vain korostuu.

Kasteessa turva ja mahdollisuus

Ullalle itselleen mekko ja sen sisältämä viesti menneiltä polvilta

Ulla Giss-Vuorinen sai kunnian olla ensimmäinen isoäidin tekemässä silkkimekossa kastettu. Sukukalleutta säilytetään kappiarkussa.

on äärettömän arvokas. Se kertoo hänelle elävää tarinaa menneisyydestä.

– Kun katson vaatetta, tai kirjailen siihen lastenlasten nimiä, niin ajattelen rakkaudella sekä mummuani että äitiäni. He ovat rukoilleet mekossa kastettujen las-

ten ja heidän perheidensä puolesta, aivan samalla tavalla kuin minä nykyisin.

Kasteen merkitystä Ulla Giss-Vuorinen pitää erittäin tärkeänä. Se edustaa hänelle ennen kaikkea turvaa ja mahdollisuutta, jotka ovat tarjolla jokaiselle.

– Minulla on syvä luottamus siihen, että Jumala on kanssamme joka päivä. Hän tukee meitä niin juhlassa kuin arjessa, niin ilon kuin vaikeuksien keskellä.

Vesa Keinonen

Nea saa kasteen. Vasemmalla Ulla Giss-Vuorisen poika Tuomas Vuorinen, sitten kummisetä Mika Heinonen. Kummitätinä on Kaisa Kuusela-Heinonen ja pappina Riitta Jaakkola.

Aamukaste on jo perheperinne

Yhteisen kastemaljan äärellä kastetaan jälleen isoja ja pieniä lapsia, kun mukava ja mutkaton kastetapahtuma Aamukaste järjestetään sunnuntaina 24.11. Finlaysonin kirkossa.

Ilmoittautuminen on parhailaan meneillään osoitteessa www.tampereenseurakunnat.fi/aamukaste. Ilmoittautua voi myös otamalla yhteyttä pastori **Jussi Laineeseen**, jussi.laine@evl.fi, p. 050 302 7781. Jussi Laine vastaa mielellään myös kysymyksiin Aamukasteesta.

Aamukaste järjestettiin ensimmäisen kerran Tampereella Aleksanterin kirkossa 27.5.2012. Tapahtuma kokosi kirkkoon liki

kaksisataa ihmistä. Lämminhenkisessä juhlassa kastettiin 18 lasta, joista pienimmät olivat muutamien kuukauden ja vanhimmat yli kymmenen vuoden ikäisiä. Tämän jälkeen on järjestetty kaksi Aamukaste -tapahtumaa, joissa on kastettu yhteensä yli kaksikymmentä lasta.

– Olemme selvästi onnistuneet vastaamaan tarpeeseen, sillä nyt kastetaan jo ensimmäisessä Aamukasteesta kastettujen pikusisaruksia. Näyttää siltä, että Aamukasteesta on syntynyt uusi tamperelainen perheperinne, Laine iloitsee.

Aamukasteeseen voi tuoda pienen tai isomman lapsen kastetta-

vaksi, ikärajaa ei ole. Alle 12-vuotiaan kastettavan toisen huoltajan on kuuluttava kirkkoon. Yli 12-vuotiaan kohdalla riittää huoltajien suostumus. Yli 15-vuotiaalta edellytetään rippikoulua.

Kastettavalla tulee olla kaksi kummiä, jotka ovat konfirmoituja kirkon jäseniä. Jos kummin löytäminen tuottaa vaikeuksia, seurakunta auttaa mielellään etsinnässä.

Kummien lisäksi mukaan kannattaa ottaa lähipiiri juhlistamaan suurta tapahtumaa ja nauttimaan seurakunnan tarjoamat kakkukahvit.

Eva Wäljas

Hannu Jukola

Kiukuntunteet liittyvät itsenäistymiseen.

Aika rakastaa ja aika vihata

Olen saanut oman personal traineerin, joka kiskoo minut aamuisin herille ja saa parhaat puoleni esiin. Hän antaa minulle tiukkoja haasteita ja pakottaa minut kohtaamaan vaikeita tunteita. Hän on 2,5-vuotias poikani.

Aamulla hikoillaan eteisessä, ja kun lapsi kiukkuaa, tuiskahtaa äitikin. Lapsiperheen arki on paljolti selviytymistä ja suostumista keskeneräisyyteen. Omien paineiden alla ja älypuhelimien yli pitäisi huomata lapsi ja ottaa syliin. Elämää helpottaa, jos kaikki tunteet ovat kotona sallittuja, ja niitä saa ilmaista turvallisesti.

Jääkaapin ovela on isommille lapsille lappu: "Pelaamiseen ja TV:n katseluun pitää pyytää lupa! (Aina sitä ei saa)". Rajojen asettaminen on rakkautta, joka vie voimia. Ei riitä, että kerran sovitaan säännöt, vaan niiden noudattamistakin pitää valvoa. Ruumiillinen kurittaminen on kielletty, mutta muunlaisia rangaistuksia on joskus tarpeen keksiä.

Vanhempien kärsivällisyys on koetuksella. Välillä täytyy palata omaan lapsuuteen; niihin tunteisiin, jotka ovat jääneet käsittelemättä. Oma viha ryöpsähtää han-

kalissa tilanteissa helposti pintaan, varsinkin jos sitä ei ole osannut muulloin ilmaista. Jos aikuinen kestää ja yrittää pysytellä rauhallisena, lapsi oppii vähitellen käsittelemään kiukuntunteitaan. Ne liittyvät itsenäistymiseen.

Vastuullinen ihminen huolehtii itsenäisesti omista asioistaan ja haluaa myös tehdä oman osuutensa toisten hyvinvoinnin eteen. Perustava askel kasvussa vastuulliseksi on oman erillisyyden löytäminen. Viha ja kiukku raivaavat tietä omaan itsenäiseen olemassaloon. Vihan merkitystä on selittänyt teologi **Martti Lindqvist** kirjassaan *Auttajan varjo*.

Viha ei siis ole aina pahasta. Se on vahvaa tunne-energiaa, jonka tehtävä on antaa voimia taisteluun, toimintaan ja puolustautumiseen. Viha auttaa irrottautumaan siitä, mikä kahlitsee ja uhkaa oman elämän toteutumista. Tunnistettu ja turvallisesti ilmaistu viha vähentää väkivallan uhkaa, Lindqvist väittää.

Vihantunteiden ilmaiseminen on vastuun ottamista omasta elämästä. On kyse siitä, että ihminen sitoutuu itseensä. Silloin hän on vapaa riippuvuuksista. Kun tähän on

päästy, on mahdollista myös antautua auttamaan toisia, selittää Lindqvist.

"Olkaa valmiit armahtamaan, niin kuin teidän Isännekin armahtaa", kehotti Jeesus. Näin hän kutsuu meitä tulemaan myötätuntoisiksi kasvattajiksi. Kun tuntee itsensä riittämättömäksi ja syyllisyydentunteet vaivaavat, saa tukeutua armahtavaan Isään. Oma äidin tai isän tehtävää voi yrittää paeta, mutta siihen suostuminen on elämään ja kasvuun suostumista.

Asta Kettunen

Eva Wäljas

Muistijumppaa

Tänpäivää vietetään tänä vuonna sunnuntaina, marraskuun 10. päivänä. Sen päivän aikana muistellaan ja juhlietaan isää, isoisää, ukkia, vaaria ja niin edelleen.

Vuoden muina päivinä elossa olevat isät ja isoisät viettävät "isänäolemisen" päivää, jolloin heillä oletetaan olevan annettavaa muille. Joskus antamisen mahdollisuudet ovat moninaisista syistä vähäiset, vaikka mieli tekisi. Tässä yksi mahdollisuus antamiseen, joka ei maksa mitään ja toimii välimatkoista riippumatta.

Äidilläni oli tapana yli kahdeksankymppisenä karkottaa dementiaa lukemalla joka ilta nukkumaan mennessään iltarukous, joka päättyi kaikkien rakkaiden siunaamiseen. Jokaisen nimeltä erikseen.

Hänen rakkaitaan olivat lapset, lastenlapset, lastenlastenlapset se-

Tulevat pyhät

10.11. Kuolemasta elämään

Jeesus oli matkalla herättämään kuollutta tyttöä. Väkijoukossa sairas nainen tuli niin lähelle Jeesusta, että ylsi koskettamaan hänen vaatteita. Hän uskoi, että Jeesus oli Parantaja, Eläväksi Tekijä. Jeesus huomasi naisen ja sanoi: *"Ole rohkealla mielellä, uskosi on parantanut sinut"*. (Matt. 9: 1826)

Rohkenenko uskoa tuon naisen tavoin, että Jeesus on se, jonka lähellä parannun? Hän ei käännä pois, vaan antaa voimaa elää. Ja kerran hän herättää minut uuteen elämään.

17.11. Valvomisen sunnuntai

Olen joutunut valvomaan vauvojen ja isompienkin lasten takia. Valvominen on ollut oman osani täyttämistä, huolenpitoa. Se ei kai ole ollut turhaa.

Valvonko turhaan, kun odotan Jeesusta, kun yritän elää hänen opetustensa mukaan? Onko merkitystä sillä, mitä teen ja mitä valitsen? Ajatukseni häilyy tarkoituksen ja tyhjyyden välillä. Mutta viisaiden lamput valaisevat ja luovat toivoa silloinkin, kun tyhmien varastot ovat jo tyhjentyneet. (Matt. 25:1–13)

Helmi

Aika on syntyä ja aika kuolla,

aika on valittaa ja aika tanssia,

aika on syleillä ja aika olla erossa,

aika rakastaa ja aika vihata.

(Saarn. 3: 1–11)

Ota onkeesi

Kynttiläkonsertit tuovat musiikin valoa Hervantaan

Hervannan kirkossa päästään kuulemaan marraskuun kolmena peräkkäisenä perjantai-iltana konsertteja teemalla Kynttiläkonsertti kaamoksen hämärtyessä.

Hervannan seurakunnan kirkkomuusikot **Martti Syrjäniemi** ja **Riikka Heikkinen** haluavat muusikkoystäviensä kanssa tuoda tähän hämärään vuodenaikaan kaikille kuulijoille musiikillista valoa kauniin musiikin siivin kynttilöiden loisteessa.

Työviikon päätteeksi on mahdollisuus tulla kirkkoon hiljentymään ja kuuntelemaan ”kolmen vartin” konsertteja.

Sarjan aloittavat 8.11. Johann Sebastian Bachin preludit ja fuugat, urkukoraalit sekä muut Bachin rakastetuimmat sävellykset. Urkurina ja cembalistina toimii Martti Syrjäniemi, oboeta soittaa **Heli Seppälä** ja sellistinä on **Anna Korkala**.

Toisessa konsertissa 15.11. barokkiyhtye Aureo esittää saksalai-

sia ja ranskalaisia barokin aarteita. Aureoon kuuluvat **Minna Nappari**, sopraano, **Anni Ranta**, traverso, **Anu Kaivola**, cembalo sekä **Maija Lampela**, viola da gamba. Säveltäjänimiä ovat muun muassa Händel, Philidor, Marais sekä Cambra. Konsertissa soittaa myös viulisti **Riikka Marttila**.

Kolmannella kerralla 22.11. kuullaan Riikka Heikkisen sekä **Gustaf Nordqvistin** psalmitex-teihin tehtyjä sävellyksiä. Konsertissa laulavat sopraanot **Minna Nappari** sekä **Heidi Olkinuora**. Pianosaestyksestä vastaa Hervannan kanttorinakin toimiva Riikka Heikkinen.

Kaikki konsertit alkavat kello 19. Niihin on vapaa pääsy.

Pekka Agarth

Aureo on 1600- ja 1700-lukujen musiikkiin erikoistunut yhtye. Siihen kuuluva Maija Lampela on myös Jouhigambayhtyeen jäsen. Muusikonamatin lisäksi hän on myös metsänhoitaja.

Mozart ja Joulukonsertot soivat Kalevan kirkossa

Arcangelo Corellin ja Giuseppe Torellin Joulukonsertot ovat ohjelmassa keskiviikkona 20. marraskuuta kello 18 alkavassa konsertissa Kalevan kirkossa.

Tampereen filharmoniset kamarimuusikot esittävät lisäksi Mozartin *Sinfonia Concertanten*, konsertoivan sinfonian K.V. 364, jossa sooloäännet ja kaikki yhdessä vuorotellen konsertoivat. Teos kuullaan jousiseksettisovi-

tuksena vuodelta 1808.

Ohjelma 10 euroa.

Konserttitarjotin

Jukka Salmienv/ Tiikerilua

Tamperelainen laulaja-lauluntekijä Ville Leinonen laulaa soolona torstaina 14.11. kello 18 alkaen Pispalan kirkossa. Ohjelmassa on sekä hengellisiä että pienten lasten perheen kiireiseen elämänvaiheeseen liittyviä lauluja. Kyseessä on Harjun seurakunnan parisuhdeilta, johon on järjestetty myös lastenhoito.

Leinonen soittaa muutamia lauluja myös Tampereen tuomiokirkossa 6.11. kello 19 alkavilla pikkukirkkopäivillä. Molempiin iltoihin on vapaa pääsy.

Lounasmusiikkia

ke 6.11. klo 12

Aleksanterin kirkko

Lotta Harju, viulu

Helga Anttikoski, urut

Kynttiläkonsertti kaamoksen hämärtyessä

Preludi & fuuga ja muut Bachin kauneimmat

pe 8.11. klo 19

Hervannan kirkko

Heli Seppälä, oboe

Anna Korkala, sello

Martti Syrjäniemi, cembalo ja urut

Vapaa pääsy

Kaipaus ja kohtalo – musiikkia ja tarinoita keskiajan naisen elämästä

su 10.11. klo 19

Vanha kirkko

Vokaaliyhtye Lumous

Liput 20 €/15 €

Kynttiläkonsertti kaamoksen hämärtyessä

Saksalaisia ja ranskalaisia barokin helmiä

pe 15.11. klo 19

Hervannan kirkko

Barokkiyhtye Aureo

Vapaa pääsy

Kotkien puhallinorkesteri ja Sonore-kuoro

su 17.11. klo 18

Pispalan kirkko

Uusitalo ja Tampere Chamber -konsertti

ti 19.11. klo 19

Aleksanterin kirkko

Vapaa pääsy, ohjelma 20/15 €

Liikuntarajoitteiset

Kuulokojeet

Mummon Kammari rohkaisi taiteen tekemiseen

Raija Kukkonen on maalannut tauluja ja kirjoittanut runoja 25 vuotta. Sysäyksen taiteen tekemiseen hän sai aikoinaan Tampereen seurakuntien Mummon Kammarista.

– Haluankin puhua vapaaehtoistyön merkityksestä ja siitä, minkälaisiin uusiin haasteisiin se voi antaa ihmiselle mahdollisuuksia.

Kukkonen oli ollut jo muutama vuoden työkyvyttömyyseläkkeellä ja turhautunut tarpeettomuuteen.

– Mummon Kammarista löysin yhteisön, jossa tavallinen ihminen sai rohkeuden ja mahdollisuuden osallistua niillä voimavaroilla, joita vielä oli olemassa. Sain olla tarpeellinen toiselle ihmiselle, hän muistelee.

Kammari antoi myös seinätilat Kukkosen ensimmäiselle taidenäyttelylle.

– Sen myötä sain rohkeutta jatkaa maalausharrastusta. Näyttelyitä on ollut useita vuosien varrella. Myös runojen tulkinta on ol-

Raija Kukkosen arkisto

lut minulle vapaaehtoistyötä.

Keväällä 75 vuotta täyttävän Kukkosen mielen täyttää kiitollisuus. Saman teeman ympärille hän on koonnut myös syksyn näyttelynsä *Kiitoksen aika*, joka on esillä Kangasalan seurakunnan kohtauspaikassa eli Kahvila Seurahuoneella marraskuussa.

Raija Kukkosen
25-vuotistaidenäyttely
Kiitoksen aika
5.–29.11.
ti–pe klo 10–14
Kahvila Seurahuone
Myllystenpohjantie 2

Tytärtä esittävä Idaliija Raipia arvelee, että haluaisi itsekin nähdä esityksen, koska siinä on lapsia. Näyttelijä Anu Raipia on Jouluk-39 -tarinan äidin roolissa ja Panu Raipia kertojana.

Näytelmän voimakkuus yllätti sen tekijätkin

Komediateatterin johtajalla, näyttelijä **Panu Raipialla** oli pitkään kytenyt mielessä ajatus talvisodan kokemusten koostamisesta esitykseksi. Viime vuonna hän toteutti aikeen muun perheen kera Pohjanmaalla, Pirkkanmaalla ja Helsingissä esitetyssä *Jouluk-39* -näytelmässä.

– En ole mistään muusta sellaista palautetta saanut. Vanhat pohjalaiset miehet tulivat itkien halaamaan ja sanoivat, että saivat isänsä tai paappan-

sa takaisin, sanoo **Anu Raipia**.

– Tämä on todella voimakas näytelmä, mikä yllätti meidät myös tekijöinä.

Draamallisessa musiikinäytelmässä talvisodan tunnelmia lähestytään sekä teatterin että musiikin ja runojen kautta. Tunnin mittaisessa esityksessä käydään läpi perheen tunnelmia ja odotuksia talvisodan keskellä.

– Keskiössä on perheen kokemus. Arkisen tarinan kautta pyri-

tään ymmärtämään, mitä sota vaikuttaa ihmisten elämään.

Aitoja tekstejä sodan keskeltä

Esityksessä luetaan aitoa kirjemateriaalia, joka oli aikanaan kulkenut kodin ja rintaman väliä. Niiden kirjoittaja selvisi sodasta kotiin.

– Halusimme tehdä esityksestä aidon tuntuisen; ei niin, että 60-luvulla syntyneet kirjoittaisivat sodasta, Panu Raipia perustelee.

Mandoliini sopii hyvin messuun

– **Mandoliini taipuu** mihin vain, hehkuttaa Mandolin Mountain -yhdyttä johtava **Jouni Koskimäki**.

– Harppuhan oli taivaallinen soitin; ei ole soittimesta kiinni, mikä sopii messuun.

Suomen tai jopa maailman ensimmäinen mandoliinimessu on mahdollista kokea sunnuntaina 17. marraskuuta kello 11 alkaen Pispalan kirkossa.

Mandoliiniyhtyeen konsertti Pispalan kirkossa on puolestaan jo lauantaina 16.11. kello 18.

Juhlavuotenaan MaMo eli Mandolin Mountain -orkesteri on kasvanut peräti 19-jäseniseksi. Sen laajas-
sa ohjelmistossa on niin jazzia, klez-

meriä ja brasilialaista choroa kuin popklassikoitakin.

Pispalassa kuullaan sekä klas-
sista, kuten Bachia, Händeliä ja Brahmsia, että uudempaa musiik-
kia.

Koskimäki harmittelee mando-
liinin olleen pitkään syrjitty soi-
tin. Sen kukoistuskaudet ovat si-
joittuneet 1700-luvun puoliväliin
ja 1900-luvun alkuun.

– Nyt se on jälleen vahvassa
nousussa, kansanmusiikkikasva-
tuksen myötä myös Suomessa.

MaMo on syksyllä 2007 Jyväskylän yliopiston musiikin laitok-
sella perustettu mandoliiniorkes-
teri. Sen soittajat ovat musiikki-

kasvatuksen opiskelijoita.

Pispalan kirkossa mukana on myös Harjun kanttori **Janne Salmenkangas**. Hän kuuluu yhtyeen perustajiin, vaikka ei enää olekaan siinä mukana.

Lisätietoa:
www.jounikoskimaki.net/musiik-
ki/bandit/bandi-2
www.facebook.com/mandolin-
mountain

Menkäämme mandoliinimessuun
tai -konserttiin. Mandolin Mountain
näyttää, mitä soittimella saa aikaan.

– Monet ovat lahjoittaneet teks-
tejä museoihin tai tutkimuksiin.
Hain materiaalia pitkään, kunnes
eräs ystäväni kertoi kirjeistä.

Kirjeiden perusteella Raipioihin
on tehnyt vaikutuksen se, kuinka
sotamiehet luottivat itsenäiseen
Suomeen kuin kalliioon. Yhdessä-
kään kirjeessä ei ole menetetty us-
koa isänmaan selviämiseen.

– Esitys on syntynyt kunnioi-
tuksesta menneitä sukupolvia koh-
taan, Panu painottaa.

– Eikä siinä ole syyllisiä – vain
tilanne, johon pieni ihminen ei ole
voinut vaikuttaa, Anu jatkaa.

Teoksessa kuullaan muun mu-
assa laulut *Jumala ompe linnam-
me, Siunaa ja varjele meitä* sekä
Oi jouluyö.

– Musiikkidraamassa on myös
lohdullisuutta ja joulun sanomaa.
Talvisodan hengessä ei koskaan
luovuttu toivosta ja uskosta.

Esittäjien saamassa palautevies-
tissä sanotaan, että näin vapaus sai
kasvot: ”Sain kurkistaa aikaan, jo-
ka on ollut sydämenlyönteinä van-
hempieni elämässä.”

15-vuotias katsoja puolestaan
oli saanut esityksen nähtyään his-
torian kokeesta hyvän numeron,
koska ymmärsi sota-ajan.

Aihe koskettaa ihmisiä yhä

Sotakirjeiden kirjoittajan poika kä-
vi katsomassa esityksen, kun sitä
esitettiin viime vuonna Pälkäneel-
lä. Myös jokunen sodan läpikäynyt
oli paikalla.

– Silloin näin, miten vaikea asia
se on ja koskettaa ihmisiä yhä, sanoo
Kurikasta kotoisin oleva Anu Raipia.

Hänen isänsä **Mauri Niemi** on
esityksessä laulajana, ja isän roo-
lissa puolestaan näyttelijä-laulaja
Aku Sajakorpi.

Panu Raipian **Maija**-äiti oli tal-
visodan syttyessä kahdeksanvuoti-
as, joten draama rakentui myös sen
ajatuksen pohjalle, että näytelmä-
tytär olisi hänen oma äitinsä. Sotaa
katsotaan lapsenkin silmin:

– Vaikka aikuiset eivät puhu
sodasta, lapsi kokee silti pelkoa, ja
totta kai suruakin.

Tampereen Komediateatteri
säätö on tuottanut esityksen, jon-
ka tuotto ohjautuu Lasten- ja nuor-
ten Stipendirahastoon.

Viime vuonna esityksiä oli kaik-
kiaan kuusi, nyt kahdeksan. Tam-
pereen vuoro on sunnuntaina 10.
marraskuuta kello 17 Tuomiokir-
kossa ja maanantaina 2. joulukuuta
kello 18.30 Messukylän kirkossa.

– Halusimme esityksen Tampe-
reelle jo viime vuonna, mutta olim-
me liikkeellä liian myöhään, Panu
Raipia kertoo.

*Tänäkin jouluna lävitse ajan
takaisin kuljen...*, hän kokeilee lau-
sumista Tuomiokirkon parvelta.

Koko perhe kehuu kirkon mah-
tavuutta:

– Tämän paremmaksi ei kirk-
ko tule.

Asta Kettunen

Isänpäivänä kello 18 Kalevan kirkossa esiintyvät Essi Salmela, Reijo Vähälä, Ulla-Riikka Kuisma, Kari Nousiainen, Auli Aaltonen ja Annele Kekki-Hellman. Ti-
laisuus on maksuton.

Elämän veden jano

Vesi pulppuaa runoista ja musiik-
kista Kalevan kirkkoillassa 10.
marraskuuta.

Minulla on jano -illan idea sai
alkunsa, kun kanttori **Kari Nousi-
ainen** näki tv-dokumentin paikasta,
jossa ei ole satanut kymmeniin
vuosiin. Ohjelmassa tulivat esiin
kuivuuden hirvittävät seuraukset.

– Ajattelin tätä hetkeä, kun ih-
misillä on niin monen asian jano:
viinan, Jumalan, ruuan, rakkau-
den ja eheytyksen jano, Nousiai-
nen maalaa.

– Janolla ei ole aina sanoja. Sii-
tä minulle tuli mieleen sello ja **Ulla-
Riikka Kuisma**.

– Jokunen Bachin kappale, joka
on lyhyt mutta hyvin syvä, Kuisma
kuvaa kappalevalintaansa.

Ajatus sai matkaansa **Essi Sal-
mela**n ja **Auli Aaltosen**, jotka ovat
ennenkin tehneet yhteistyötä ru-
non ja musiikin kesken. Janon ru-
noja ryhtyivät metsästämään myös
Reijo Vähälä sekä esityksen ohjaa-
van **Annele Kekki-Hellman**.

Tarjonta alkoi rakentua ajatuk-
sesta hyödyntää koko kirkkotilaa.
Esiintyjät pitävät ajatuksesta liik-
kua kirkkotilassa perinteisen jäyk-
kyiden sijaan. He käyvät vuoropu-
helua keskenään yli penkkien. Ru-
not kommentoivat toisiaan ja mu-
siikki tekstejä.

Vähälä kulkee suomalaisena
miehenä liikkuen pitkin käytävää.
Hänen runojaan ovat Heikki Asun-
nan humoristinen *Kievarin isäntä*
sekä Tapio Nousiaisen *Mies joka ei
itkenyt*:

*Miksi, jumaliste, suomalaisen
miehen on oltava kuin
kivipaasi pellon reunassa –
tunteeton, kova ja
jumalaton?*
Miksi mies ei saa itkeä?

Ilta kulkee ihmisen ahdistuk-
sen, toivottomuuden ja yksinäisyy-
den syövereissä. Myös särjetty ruo-
ko on osa teemaa.

– Haluamme käydä käsiksi hylä-
tyksi tuleminen tunteisiin ja sanoa,
että jokaiselle on paikka, ja Juma-
la rakastaa sellaisena kuin olet. Mo-
niin teksteihin sopii rukous, pyyntö
lähteä eteenpäin, Aaltonen sanoo.

*Pyydä juodaksesi vettä Elon vir-
ran, Siitä sielus jano tyydytyksen
saa.* (I. Kaskikallio)

– Kaikki todella näyttää häviä-
vän, muttei rakkauden kimallus Ju-
malan kämmenellä, iankaikkisesta
iankaikkiseen, Salmela tiivistää il-
lan sanoman.

– Aina jää ajattelemista, kun
lähtee kirkosta, hän lisää.

Asta Kettunen

Radio, tv ja netti

Tuomiokirkon jumalanpalvelus radiossa

Tuomiokirkon jumalanpalveluksia voi kuunnella suorana lähetyk-
senä joka sunnuntai Radio Moreenissa kello 10 taajuuksilla 98,4
ja 101,5 MHz.

Köyhän keittokirja

Yle Radio 1:ssä kuullaan Todellisia tarinoita torstaina 14.11. kello
22.05–23.05 ja sunnuntaina 17.11. kello 16.05–17.05.

Köyhän keittokirja on Leena Jäppisen 30. pitkä radiodokument-
ti. Mitä tapahtuu, kun ihminen on pudonnut tukien varaan, se ky-
syy. Miten rahat riittävät?

Päähenkilö on Tampereen Hervannassa asuva Heidi Hänninen.
Ohjelmassa seurataan myös Tampereen seurakuntien ruoka-apua
jakavan bussin, RuokaNyssen, toimintaa.

Dokumentti löytyy myös Yle Areenasta kuukauden ajan ensi-
esityksestä.

Armon ja toivon Pisaroita

Pisarat näkyvät Yle TV1 -kanavalla lauantaisin kello 11.05 ja uu-
sinta maanantaisin kello 15.55.

9.11. on vuorossa akupunktiohoitaja ja hieroja Arto Komulainen:
”Jumala kehotti pysähtymään ja kuuntelemaan.” (2. Piet. 1:17–21).

16.11. pastori Jussi Laine sanoo: ”Kaikki, missä päästään lä-
hemmäksi ihmistä, on tärkeää.” (Matt. 6:7–14)

23.11. Sons of Abraham MCn presidentti Ari Santaharju kertoo:
”Sulla on mahdollisuus nousta ja nostaa kaveri mukanas. Sitä on
armo.” (Matt. 10:7–8)

30.11. Kyläkoulun opettaja Tellervo Lehtoranta kertoo haluavan-
sa välittää joulukorteillaan myös lohdutuksen ja toivon sanomaa.
(Matt. 21: 1–9)

Millaista kirkkoa rakennamme?

Kirkon strategia ja tulevaisuus -blogissaan **Timo-Matti Haapiain-
nen** kirjoittaa kirkon strategia- ja tulevaisuusselontekotyöryh-
missä esille nousseista teemoista. Sitä voi seurata osoitteessa
www.kotimaa24.fi/blogit/uudet-painopisteet. Haapiainen on kir-
kon strategia- ja tulevaisuusselontekotyöryhmien sihteeri.

Onnistuuko Puolen tunnin messun lähetys?

Jännitä sunnuntaisin kello 10–10.30 osoitteessa
bambuser.com/channel/Suurellasydamellaklubi

Juhlavuoden mestareiden musiikki soi Tuomiokirkossa

Kahden säveltäjämestarin syn-
tymävuotta juhlistetaan konser-
tilla Tampereen tuomiokirkossa.
Harjun Kamarikuoro kapellimes-
tari **Heikki Liimolan** johtamana
esittää Verdin ja Brittenin musiik-
kia Tuomiokirkon Iltamusiikkisar-
jassa sunnuntaina 17.11. kello 18.

Konsertissa kuullaan osia Giu-
seppe Verdin teoksesta *Quattro
pezzi sacri* ja *Pater noster* sekä Ben-
jamin Brittenin *Rejoice in the Lamb*
ja *Hymn to St. Cecilia*. Säestäjänä

toimii urkuri **Jaana Ikonen**, joka
esiintyy myös soolona.

Verdin syntymästä tuli loka-
kuussa kuluneeksi 200 vuotta. Par-
haiten oopperoistaan tunnettu sä-
veltäjä kirjoitti myös paljon kirkko-
musiikkia. Sata vuotta Verdiä myö-
hemmin syntyi Britten.

15/10 euron ohjelmia on saata-
villa tuntia ennen ovelta.

Lisätietoa:
www.harjunkamarikuoro.net

Yksinelävät kamppailevat sosia

"Yksineläjän on vaikea tuoda esiin elämäntilanteensa erityispiirteitä ja asemaansa yhteiskunnassa, koska se koetaan hyökkäykseksi perhearvoja kohtaan."

Yhteiskuntatieteiden tohtori, johtava sosiaalityöntekijä Arja Mäkinen

Carl Palomäellä on paljon harrastuksia liikunnasta historian tutkiskeluun, pienoismallien rakentelusta bändeissä soittamiseen, piirtelystä ja maalailusta tietoisoihin.

Sinkkuusilmiön yhdysvaltalainen professori-asiantuntija **Bella DePaolo** puhuu yhtäältä "haavoittuvista" ja toisaalta "elinvoimaisista" sinkuista.

Voitaisiin myös puhua niistä sinkuista, joille yksinelo ja -olo on myönteinen ja jopa tavoiteltu tila – sekä toisista, jotka pyrkivät siitä eroon, vaikkapa seurakuntien järjestämällä pikadeiteillä.

Tamperelainen **Carl Palomäki**, 39, tuntuu olevan niitä, jotka viihtyvät sinkkuina.

– Mielestäni sinkkuus on parisuhteeseen verrattuna vapauttava kokemus.

Hän on ollut vakavassa seurustelusuhteessa kolmesti – viimeksi kihloissa kaksi vuotta.

– Lapsia ei ole siunaantunut, enkä niitä halua. Ikääkin alkaa olla jo sen verran paljon, että arvostaa omaa rauhaa. Olen ollut suurimman osan elämästäni sinkku. Haluten tai osin haluamatta sitä.

– Toisinaan olen tapaillut joitakin naisia, mutta vain tapaillut, toteaa Palomäki.

– Minulla sinkkuus on tavoiteltu olotila. Minulla ei ehkä ole aikaa panostaa niin paljoa parisuhteeseen kuin pitäisi. Minun ja naisten toiveet eivät usein kohtaa. Naimisiinkin voisi mennä, mutta se veisi vapauden.

Tai – mene ja tiedä:

– Ehkä menen vanhoilla päivillä naimisiin, niin saan taluttajan vessaan ja kauppaan.

Palomäki asuu suuressa tamperelaisessa lähiössä, ja hänen työtaustansa on ennen muuta ravintola-alalta. Mitä asumiseen tulee: "yksin kun elää, yksiö riittää hyvin."

Tampereen seurakuntien sinkkutointiminta on Palomäestä hyvällä mallilla.

– Retkiä järjestetään, ja meno on monipuolista. Mielestäni se täyttää sosiaaliset tarpeeni monilta osin. Näen samanlaisia ihmisiä ja voin jakaa kokemuksiani sinkkuudesta.

Sinkkuilloista paritanssi-iltoihin

Tampereen seurakuntien sinkkutointiminta aloitettiin vuonna 2002 yksin elävien omasta aloitteesta. Silloin toivottiin vertaisryhmää yksin eläville aikuisille.

Toimintaa ohjasi ensimmäisten vuosien ajan yhteiskunnallisen työn pastori **Ilkka Hjerppe**. Heti alussa toiminta sai suurta suosiota. Kokoon tumistilaakin jouduttiin suurentamaan monta kertaa.

Vuodesta 2006 toimintaa on ohjannut diakoni **Sari Peltonen**. Toimintaan sisältyy nykyään sinkkuiltoja ja pikadeittejä Aleksanterin kirkon alasalissa, oloiltoja Nekalan seurakuntatalossa, kesäpäiviä Luhtaanrannan leirikeskuksessa, paritanssi-iltoja Näsin salissa sekä kesäisiä päiväretkiä.

– On hyvä, että toiminta on säännöllistä, sillä moni yksin elävä kaipaa toisen ihmisen seuraa erityisesti iltaisin ja viikonloppuisin. Yksin elävistä

On muitakin kuin perhe

- Länsimaissa yksinelävien määrä nousee kohisten.
- Suomessa jo joka neljäs aikuinen asuu yksin.
- Väestötieteellisesti kyseessä lienee suurin muutos sitten suuret ikäluokat -ilmiön. Suomi on tuon kehityksen kärkimaita.
- Suomessa yhden hengen asutokuntia oli toissa vuonna yli miljoona eli runsaat 40 prosenttia.
- Asutokunnista yksinhenkisiä on Tampereella 48 prosenttia, Helsingissä 49 prosenttia ja Turussa 51 prosenttia.

malisesta hyväksynnästä

on löytynyt vapaaehtoisia vastaamaan joistakin toiminnoista, kuten oloilloista, Pelttonen kertoo.

– Suurimman haasteen tähän työhön tuo, että yksin elävät eivät ole mikään yhtenäinen ryhmä. Kiinnostuksen kohteet vaihtelevat iän, sukupuolen ja elämäntilanteen kautta todella paljon.

– Nuoren aikuisen yksin eläminen on hyvin erilaista kuin jo iäkkäämmän, jolla on mahdollisesti jo lapsenlapsiakin ja takana useita parisuhteita.

– Osa ihmisistä on ollut aina yksin, ja osalle yksin eläminen tai sinkkuus on vain pieni vaihe elämässä. Samankin ihmisen elämäntilanteet vaihtelevat.

Jotkut ovat mukana lähes kaikesa sinkkutoiminnassa, kun taas monet osallistuvat harkitusti vain siihen, mikä on heille sillä hetkellä tärkeää.

– Moni pikadeiteille osallistuja ei ole mukana missään muussa toiminnassa. Erityisesti nuoret aikuiset kaipaivat omaa nuorten aikuisten sinkkutoimintaa, sillä yksin elävän ja perheellisen nuoren aikuisen elämät eroavat paljon toisistaan. Nuorten aikuisten pikadeiteille on yleensä hyvin tulojoita, Pelttonen kertoo.

Moni mies täydellisen yksin

– Moni nykyihminen arvostaa riippumattomuutta toisista ihmisistä. Jos takana on epäonnistuneita parisuhteita, on aika suuri kynnys muuttaa asumaan yhteen toisen kanssa. Olen huomannut, että vanhemmat naiset ovat usein hyvin tyytyväisiä yksin elämiseen ja nauttivat siitä täysin siemauksin. Toisaalta taas juuri yli 55-vuotiaat naiset ovat hyvin innokkaita osallistumaan pikadeiteille.

Nykyisin yksin eläminen on Peltosen mukaan paljon hyväksytympää kuin vuosikymmeniä sitten.

– Yleinen palkkakehitys ja naisten vahva rooli työelämässä viittaavat siihen, että yhteiskunnassa voi yksin eläenkin pärjätä, vaikka yhden hengen tuloilla ei luksustasoon pääsekään. Ja veikkaan, että kaupungissa on helpompi elää yksin kuin maaseutukulttuurissa.

– Koska naiset ovat usein melko sosiaalisia, he ovat usein onnellisia yksinkin eläessään. Moni mies on kertonut, miten täydellisen yksin voi jäädä, kun elämässä ei ole käytännössä ketään läheistä. Toisaalta moni nainenkin kärsii yksinäisyydestä. Ei voikaan kertoa, millainen on tyypillinen yksin elävä.

– Mielestäni on tärkeää, että seurakunnan tilaisuuksissa jutellaan ihmisten kanssa. On hienoa, jos kotiin lähtiessä on sellainen olo, että on tullut jollain tavalla kohdatuksi tai kosketetuksi. Joku voi olla tyytyväinen jo siitä, että on samassa tilassa toisten ihmisten – ja samalla Jumalankin – kanssa, vaikka ei puhuisikaan kenenkään kanssa, Pelttonen toteaa.

Jyrki Pietilä

ellisiä

- Suomen aikuisväestöstä yksin eläviä on 25 prosenttia.
- Suhteellisesti yleisintä yksin eläminen on 35–64 -vuotiaiden ryhmässä.
- Vuonna 2009 perustetun Suomen yksinelävät -yhdistyksen toimintaa pyritetään Turusta. Jäseniä on 350.
- Ev.lut. seurakuntien sinkkutoiminta alkoi Turusta 1998.
- Seurakunnallista sinkkutoimintaa on kutsuttu ”diakoniatyön uudeksi muodoksi”.

Hannu Jukola

Lempääläläinen Ville ja tamperelainen Jarno osallistuivat toissa kesänä Tampereen seurakuntien järjestämille Piknik-deiteille. Supersunnuntaina töissä olivat nuorisotyönohjaaja Sanna Lehtisaari (vas.) ja diakoniatyöntekijä Sari Pelttonen.

Sinkkuusilmiöitä amerikkalaisittain

Yhteiskunta toimii Yhdysvalloissakin perhemallin ehdoin. Sinkkuusilmiön globaali guru **Bella DePaolo** on itse miltei vakaumuksellinen sinkku.

– Olen 60-vuotias ja olen aina ollut sinkku. Rakastan sinkkuna olemista. En ole ikinä haaveillut häähepeneistä. En ikinä ole halunnut naimisiin, eikä minulla ole lapsia.

Kalifornian yliopiston sosiaalipsykologian professori tykitti Turussa seminaarinäkemyksiään siitä, mitä yksin eläminen vaikuttaa yksilöön ja yhteiskuntaan sekä siitä, miksi yksinelävät ovat niin näkymättömiä. Yhdysvalloissakin on tätä nykyä 103 miljoonaa 18-vuotiasta tai vanhempaa, jotka eivät ole naimisissa.

Yksineläviä tai sinkkuja on tuon reilusti yli 300-miljoonaisen supervallan aikuisista 44 prosenttia. Lukumäärä on noussut vuosikymmeniä. Esimerkiksi vuonna 1960 USA:n aikuisista oli sinkkuja vasta vain 28 prosenttia.

Miksei ruokaa pienempinä erinä?

DePaololla on omakohtainen kokemus vuosien takaa siitä, miten yliopistoyhteisö voi kohdella yksin elävää toisin kuin perheellistä:

– Kun aloitin opettajantyöni yliopistossa, opetusaikataulun laatija pyysi minua luennoimaan iltaisin. Hän sanoi, että siitä on vähemmän haittaa minulle kuin naimisissa oleville kollegoilleni. Eikä noilla kollegoilla ollut vielä edes lapsia.

DePaolo on kerännyt monen tyyppisiä havaintoja siitä, miten sinkku voi olla vähän toisen luokan kansalainen.

– Supermarketit myyvät usein elintarvikkeita suurina erinä. Se on hyvä, jos on ruokittavana suuri perhe, mutta jos asut yksin, ruoka pilaantuu ennen kuin sen ennätää valmistaa. Miksi he eivät tarjoa ruokaa pienempinä erinä?

– Tai miksi pariskunnat ja perheet saavat alennuksia, samalla kun sinkku maksaa täyden hinnan? Poliittiset ehdokkaatkin puhu-

vat aina naimisissa olevista ihmisistä ja perheistä. Miksi he eivät välitä sinkuista ja yksinelävistä?

Koko sinkkuus on toisista kummajainen.

– Muut ihmiset näyttävät oletavan, että jos olet sinkku, sinussa on jotain vikaa. Miksi et löydä sitä toista, he ihmettelevät. Joskus he tarjoutuvat auttamaan sen jonkun löytämisessä. He eivät näytä ymmärtävän sitä mahdollisuutta, että haluat olla sinkku.

DePaolo esittää erityisesti sinkkumiesten olevan paljon perheellisiä huonommassa asemassa asuntoa vuokrattaessa. Sinkuilla on vähemmän varoja ja vähemmän taloudellista turvaa. Markkinointi ja mainonta kohdistuvat useimmiten pariskuntiin ja perheisiin.

USA:ssa kirkot ja muut uskonnolliset yhteisöt tekevät paljon naimisissa olevien ja perheiden hyväksi – eivätkä usein ajattele sinkkujäseniään. Media taas täyttyy tarinoista naimisissa olevista ihmisistä ja perheistä, mutta hyvin harvoin noteeraa sinkkujen elämää.

Yhdysvallat 11.9.2001 – ja mitä sen jälkeen?

DePaolo poimii esimerkin sinkkujen syrjinnästä jopa tunnetun syyskuun 2001 terroristi-iskun yhteydessä:

Kun Yhdysvaltoihin oli hyökätty 11.9.2001, perustettiin rahasto, josta avustettiin uhrien perheitä. Jokainen perhe sai saman summan kivusta ja särystä. Lisäksi uhrien puolisoille maksettiin 50 000 dollaria lisää. Kukaan sinkku ei saanut tuota lisäkorvausta – eivät myöskään uhrin vanhemmat, eivätkä heidän perillisensä eivätkä läheiset ystävät tai sukulaiset.

DePaolo jopa vertaa sinkkujen kohtelua homojen ja lesbojen taannoiseen kohteluun.

– USA:ssa homot ja lesbot ovat yrittäneet pitkään tulla kohdelluiksi reilusti. He jatkoivat yrittämistä, ja viime vuosina asiat ovat muuttuneet.

DePaolo puhuu ”singlismistä”. Hänelle tuo ilmiö merkitsee sinkkuihmisten stereotypisoimista, leimaamista, ohittamista ja syrjimistä. Hän osoittaa sormella myös homo- ja lesboaktivisteja. Miksi kamppaillaan lähinnä vain samaa sukupuolta olevien parisuhteen puolesta? Entä sinkut itse: miksi he eivät tunnista sinkkuuttaan?

DePaolooa voisikin kutsua jopa sinkkuaktivistiksi.

– Meidän hetkemme ei ole ehkä juuri nyt. Monet argumentit tulevat torjutuiksi ja monet yrityksemme muutokseen epäonnistuvat. Mutta me jatkamme työtä. Sitten kun hetkemme koittaa, ehkä jokainen yllättyy, mutta me emme, julisti DePaolo Turussa.

Jyrki Pietilä

Sanna Stenroos

Bella DePaolo yllyttää sinkkuja kamppailemaan oman statuksensa puolesta, rinnastaen sinkkujen kohtelun rasismiin ja seksismiin.

Ulkona pimenee, sisällä valkenee

Sunnuntaina 10.11. vietetään seuraavaa musiikin täyteistä Sana Soi -iltaa Tampereen Finlaysonin kirkossa. Sana Soi -illat täyttävät tänä syksynä 20 vuotta.

Ulkona pimenee, sisällä valkenee -aiheesta puhuu teologi, kouluttaja **Lari Junkkari**.

Sana Soi -iltoja on toteutettu vuodesta 1991 alkaen, lähes 500 kertaa.

– Illat ovat olleet tapahtumia, johon on kokoontunut ai-

na hyvin väkeä. Monesti seurakunnan työntekijät ovat sanelleet minulle, että illassa on ollut paljon heille tuntemattomia ihmisiä. Se on eräs Sana Soi -illan vahvuuksista, toteaa rovasti **Pauli Tuohioja**.

Pianistina on **Maila Böhm**, pastorina **Mari Korhonen-Hieta** ja juontajina **Pertti Kallio** ja **Sointu Lanki**.

Vapaa pääsy, kirjaöpöytä, kolehti Suomen Raamattupistolle.

Illan musiikista vastaa Tampereen pelastuslaitoksen kuoro Tulikot johtajanaan Maisa Rautelo. Mukana on myös tuomiokirkkoseurakunnan laulava ja soittava pastori Antero Niemi.

Virsiaarteita maailmalta

Virsikirja kätkee monia sävellaarteita,

jotka ovat löytäneet suomalaiset sanat ja ilmiä. Sunnuntaina 10. marraskuuta kello 18 Tesoman kirkossa lauletaan virsiä maailmalta.

Koko virsikirjan historian ajan sävelmiä ja tekstejä on otettu mukaan varsinkin Sak-
sasta, mutta Euroopan maita

löytyy nykyään vaikuttava lista. Mistä tulevatkaan virsi 510 ja 603?

Harjun kanttorit **Tarja Laitinen** ja **Janne Salmenkangas** sekä kanttoriharjoittelija **Anssi Pyykkönen** laulavat ja laulattavat virsiä muun muassa kitaran, urkujen, pianon ja nokkahuilun säestyksellä.

Pastori **Jukka-Pekka Ruusukallio** juontaa lauluhetken ja avaa virsien taustoja.

Saarnavuoro

Uskon mahdollisuuksia ihmettelemässä

Mistä tekstistä saanaat?

Saarnaan kyseisen sunnuntain evankeliumista, (Matt.9:18–26). Kertomus sisältää kaksi Jeesuksen ihmetekoa. Hän herättää kuolleista synagogan esimiehen tyttären sekä parantaa 12 vuotta vakavasti sairastaneen naisen.

Löysitkö tekstiin uuden näkökulman?

Pohdin saarnassani uskoa, jolla Jeesuksen luo tulleet ihmiset lähestyivät häntä. Synagogan esimiehen usko oli surevan ihmisen uskoa, jossa eli kuitenkin vahva toivo; entä jos sittenkin saisin tyttäreni takaisin?

Myös Jeesusta lähestyneen naisen usko oli varmaankin jo sirpaleina 12 vuoden sairauden jälkeen. Mutta tuolla uskolla nainen kuitenkin hapuili väkijoukon keskellä pyrkien vaikka vain pääsemään kosketamaan Jumalan Pojan viitan tupsua – eikä hapuili ollut turhaa.

Mitä haluat saarnassasi viestiä?

Haluan rohkaista meitä tarttumaan vähäiselläkin uskollamme Jumalan mahdollisuuksiin. Kyselen, voisimmeko uskollamme nähdä toivoa sielläkin, mistä se tuntuu jo vuosia sitten kadonneen? Voisiko usko Jumalan mahdollisuuksiin tuoda lohtua esimerkiksi vakavan sairauden keskelle tai sinne, missä suru rakkaan ihmisen menetyksestä on suurimmillaan?

Miksi kannattaa tulla kirkkoon kuulemaan saarnaasi?

Kirkkoon kannattaa tulla etsimään yhteyttä Jumalan, toisten ihmisten ja oman itsen kanssa. Saarna voi ehkä tarjota pienen ajatuksenmurusen matkaevääksi alkavaan viikkoon. Taattu matkaeväs on kuitenkin leipä ja viini, joissa Kristus itse on läsnä tuoden sovituksen ja rauhan jokaiselle ehtoollisvieraille. Kirkossa kuullaan myös erään nuoren muusikon upeaa laulua.

Minkä kirjan luit viimeksi?

Pauliina Rauhalan kirjan *Taivaslaulu*. Kirja on upea ja omakohtaisuudessaan viiltävä kuvaus naisen kasvusta ja kamppailusta oman elämänsä etsijänä, kadottajana ja löytäjänä. Se on myös kuvaus uskosta, epäilystä, ja myös rakkaudesta.

Lukiessa kävin läpi koko tunteiden skaalan jäätävästä vihasta läikkyvään iloon. Rauhalan kirja on upea valinta Vuoden kristilliseksi kirjaksi.

Teiskon seurakuntapastori **Hannele Juutinen** saarnaa isänpäivänä 10. marraskuuta kello 10 Teiskon kirkossa.

Katso muut tapahtumat www.tampereen-seurakunnat.fi

AITOLAHDEN SEURAKUNTA

Messut

klo 10 Aitolahden kirkko
10.11. isänpäivä Juha Vuorio, Jussi Kauranen, Picantus-kuoro. Pyhäkoulu messun aikana
17.11. klo 16 Olkkari-messu Aitolahden kirkko. Tuuli Arola-Haverinen, Miia Moilanen, bändi ja lauluryhmä. Ruokailu ja vohvelikahvila. Toimintaa lapsille ja koko perheelle. Tule tekemään Olkkarimessua kanssamme. Tied. Terttu Haikka p. 050 414 0203 tai Anna Henriksson p. 050 527 9932

Muut

Löydä Elämä -ilta 10.11. klo 17 Atalan srk-koti Herra on lähellä, Hannu Uusmies, Mauri Nieminen, Arvo Silventoinen, seurakuntalaisen sana: Kaija Silventoinen. Illassa MOT-musiikkiryhmä, rukouspalvelua

Päivin-Tupa eläkeikäisille 13.11.

klo 10–12 Atalan srk-koti ”Matkahymni”, vieraana ja hartaushetki klo 11 kanttori Miia Moilanen. Lounas 4 €

Jumalan kämmenellä -ilta 13.11.

klo 18–19.30 Atalan srk-koti. Yhteinen ilta lapsille ja koko perheelle. Kirkkohetki, tempurata, iltarukous ja iltapala. Et ole yksin, Ulla Keskinen

Etuovi, eläkeikäisten kokoontumispaikka 20.11.

klo 12–13.45 Atalan srk-koti Hengelliisten laulujen topten, Terttu Honkanen, Irma Karppinen ja Rauni Niemelä. Päiväkahvit 2 €

HARJUN SEURAKUNTA

Messut

10.11. isänpäivä klo 10 Tesoman kirkko Teuvo Suurnäkki, Rainer Backström, kanttori Tarja Laitinen. Messun jälkeen rukouspalvelija tavattavissa klo 11 Pispalan kirkko Kristiina Hyppölä, Jukka-Pekka Ruusukallio, kanttori Janne Salmenkangas klo 12 perhemessu Lielahden kirkko, Tarvo Laakso, Rainer Backström, kanttori Tarja Laitinen klo 17 Varikkomessu Pispalan kirkko, www.uusiverso.fi

Juice-kirkossa tiivistyy kaipaus

Tampereella tehdään jälleen historiaa; vielä ei ole kulunut vuottakaan Beatles-messusta ja taas Tuomiokirkossa tapahtuu – Juice-kirkko marssittaa tamperelaiset eturivin muusikot alttarille keskiviikkona 20. marraskuuta kello 19.

Mikko Alatalo, Heikki Salo, Kati Pellinen, Hauli Bros -yhtye ja Costello Hautamäki esittävät Juicen rakkaimpia ja koskettavimpia lauluja ja runoja. Mukana on myös muutama vähemmän tunnettu kappale.

Sanoitukset punotaan kudelmaksi, jossa tiivistyy kaipaus kohti jotakin suurempaa. Myös epäilylle, uskolle ja rakkaudenkaipuulle on kirkkoillassa tilansa. Hyväntekeväisyystapahtumassa kerätään kolehti tuottamaan joululooa tamperelaisille vähävaraisille perheille.

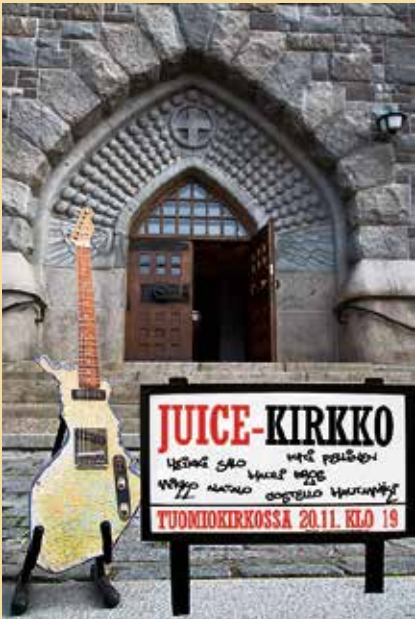
Kaikilla Juice-kirkon taiteilijoilla on ollut omakohtainen kaveruus Juicen kanssa. Jo nuoruusvuosinaan Juicen kanssa ystävästynyt Mikko Alatalo muistelee toveriaan lämmöllä ja kunnioituksella.

– On kunnia-asia tuoda Jussin laulut tähän päivään. Opetin nuorena Jussille kitarasointuja, hän opetti tekstin tekemistä, alku- ja loppusointuja, runon rytmiä. Hänestä kehittyi varsin taitava säveltäjä, mutta tekstintekijänä hän oli parhaimmillaan nero. Siinä on esimerkkiä meille muille lauluntekijöille.

– Odotan hyvin tunnelmallista ja koskettavaakin iltaa. Juicen lauluja voidaan kuunnella niin monella tasolla. Jotkut laulut ovat filosofisia, jotkut ainakin henkisiä asioita käsitteleviä, jos eivät ihan hengellisiä. Monissa lauluissa on armon sanoma, kuten *Rakkauden ammattilaisessa*.

Myös tapahtuman ideoinut pastori **Merja Halivaara** näkee Juicen sanoitusten istuvan hyvin kirkkoon.

– Juicella on upeita sanotuksia uskota ja epäilystä, vaikei hän niitä ehkä hengelliseksi mieltänytään. Turhan usein ajatellaan, että olisi jokin oikea tapa tai formaatti puhua Jumalasta. Jumalaa voi lähestyä kuitenkin hyvin monin eri ta-

Juicen Suomi-kitara on esillä Museokeskus Vapriikissa Tampereella. Sen sävelet soivat nyt Tampereen tuomiokirkossa.

voin. Juicen sanoitukset ja runot ovat siitä hyvä esimerkki, Halivaara linjaa.

Kirkkoa ei aina säästeltä

Juice on tunnettu myös terävistä teksteistään, jossa kirkkoakaan ei säästellä. Rienaaviksi Halivaara ei ole niitä silti koskaan kokenut.

– Sanoitukset ottavat terveellä tavalla kantaa kirkkoon instituutiota, mutta eivät missään nimessä rienaa Jumalaa. Juice saattaa olla instituutiokriittisyydessään tavattoman oikeassa, Halivaara tunnustaa.

Bändissä soittavat **Harri Marttila**, flyygeli, **Kalle Alatalo**, kitara, **Eero Seppä**, kontrabasso ja **Jammi Humalamäki**, haitari. Äänentoistosta ja valoista vastaavat **Jammi Humalamäki** ja **Ari Pulkkinen**.

Eva Wäljas

13.11. klo 18 arkimessu Lentävänniemen srk-koti Talenti Tarvo Laakso, Janne Salmenkangas
17.11. klo 10 musikanttien messu Tesoman kirkko Jukka-Pekka Ruusukallio, Veli-Pekka Järvinen, kanttori Elina Peura. Messun jälkeen rukouspalvelija tavattavissa klo 11 Mandoliinimessu Pispalan kirkko Tarvo Laakso, kanttori Janne Salmenkangas, Mandolin Mountain. Katso lisää s. 7
klo 12 Lielahden kirkko Rainer Backström, Mirella Lehtola, kanttori Sanna Vihervirta, Harjun Heleät
Aamumessu 13.11. ja 20.11. klo 8.30 Tesoman kirkko

Muut Raamattu- ja rukouspiiri perjantaisin klo 10 Tesoman kirkko

Naisten lenkki ja sauna 12.11. klo 17.30 Tesoman kirkko. Vietetään hetki lenkin jälkeen teekupposen ja Raamatun äärellä. Seuraavat saunaillat 26.11. ja 10.12.

Sururyhmä

12.11. klo 18 Pispalan kirkko Surun vaiheet. Illassa voimme jakaa kokemuksiamme menetyksestä toisten samassa elämäntilanteessa olevien kanssa. Aloitamme illan kahvitarjoilulla. Mukana ovat pastori Markku Komulainen ja diakoniatyöntekijä Marja Seppänen. Ilmoittautumista iltaan ei tarvita.

Seuraavat suruillat: **26.11.** ja **3.12.**

Miestenilta 12.11. klo 19 Torpan kurssikeskus ”Hyvinvointiyhteiskunnan tulevaisuus ja kirkon diakonian mahdollisuudet”. Alustus ja illan sana: diakonijaohtaja Matti Helin. Illan isäntä: Kari Itkonen. Saunat lämpimänä klo 17 alkaen, kahvit klo 18.15.

Tapulinmäen tupa 13.11. klo 11–13 Lielahden kirkko Tuvassa voi tavata päivän vieraan, tuoda omaa ohjelmaa ja syödä keittolounaan (keitto ja kahvi 3 €). Tied. Ulla Pettinen 050 322 9973 ja Riitta Laiho 041 5480150

Tampere yhdessä -seminaari kurkistaa pienhankkeisiin

Hervannan, Kaukajärven, Lentävänniemen, Lielahden, Multisillan, Nekalan, Pelto-lammin, Tesoman ja Viinikan kaupunginosissa yhteisölli-syyttä kehittänyt viisivuoti-nen projekti Tampere yhdes-sä päättyy vuoden vaihteessa. Kertyneitä käytäntöjä ja kokemuksia vetää yhteen se-minaari, joka järjestetään perjantaina 15. marraskuuta Vapriikin auditoriossa kello 12.15–16.

Seminaarissa käsitel-lään yksinäisyyden ehkäisyä, ikäihmisiä, maahanmuuttajia sekä lasten ja nuorten asioita. Yhteisöhanketukea hank-keen kautta sai muun muas-sa Tampereen seurakun-tien Nekalan työpaja käsi-työnäyttelyn pitämiseen Ne-kalan kirjastossa. Pienhank-keista tukea saivat esimer-kiksi seurakunnat Hiljainen polku -hanketta varten Vii-nikassa sekä Pirkanmaan Si-

ninauha Kaukajärven kesäta-pahtumien järjestämiseen. Tilaisuus on kaikille avoin, mutta paikalle mahtuu enin-tään sata henkeä. Ilmoittautu-misaika seminaariin päättyy tänään 6.11. Ilmoittautumi-nen ja lisätietoja sivulta www.tampere.fi/kulttuuripalvelut/kaupunginosat/tampereyh-dessa/ajankohtaista.html tai projektipäällikkö Miika Saa-relta, p. 040 800 4625, miika-saari@tampere.fi. ■

Matka uskonnollisen kielenkäytön saloihin

Matti Pihonen

Hannu Nyman opettaa Rooma-laiskirjeestä 16.–17.11. Seura-kuntien talon Näsin salissa ja saarnaa Tuomiokirkon päiväju-malanpalveluksessa 17.11.

Rovasti Hannu Nyman vie kuulijansa matkalle uskon-nollisen kielenkäytön salai-suuksiin ja kristillisen uskon ytimeen. Nyman on Sana-lehden päätoimittaja ja raamatun-opettaja. Nyt hänen aihee-naan on Roomalaiskirje. – Paavalin kirje rooma-laisille on ehdotonta Raa-matun ydintä, Nyman pai-nottaa. Kristillisen uskon keski-

össä on sanoma armosta ja pelastuksesta. – Kyse ei ole pelkistä il-maan heitetyistä käsitteistä, vaan huolellisesta suunnitel-masta. Tämän ymmärtämi-seksi apostoli Paavali viet-ti vuosikausia autiomaassa asiaa pohtimassa – ja tulok-sena oli kristillisen kirjalli-suuden helmi. Tilaisuuden järjestävät Kansan Raamattuseura ja Tuomiokirkkoseurakunta. ■

Laulajaiset 17.11. klo 16 Pispalan kirkko 60+ toimintaa. Yhteislaulutilaisuus, jossa Juhani Marjokorpi laulattaa ja kertoilee lauluista ja niiden taustoista

Vanhustyössä tapahtuu: to 7.11. Kalkun kirkontupa klo 10 askartelua, lukutuokio, hartaus pastori Rainer Backström **pe 8.11.** Tesoman olotilassa mukavaa yhdessäoloa alkaen klo 10; voit tulla oman aikataulusi mukaan, tuolijumppa klo 10.45, hartaus pastori Rainer Backström klo 11.30, lounas klo 12 hinta 4-4,50 € **ma 11.11.** Ukkokerho Tesoman kirkon takkahuoneessa klo 10 **ti 12.11.** Tesoman kirkontupa klo 10 PALI-liikenne vieraanamme henkilöliikennesuunnittelija Ellinoora Kiiskinen, hartaus Saima Yli-Kaatiala **ke 13.11.** Wanhan ajan kahvila hyvillä herkuilla ”Lyhtyjen loisteessa” Pispalan kirkolla klo 13–15 **to 14.11.** Kalkun kirkontupa klo 10 Epilä-trio esiintyy, hartaus Sinikka ja Pertti Mäkinen **pe 15.11.** Tesoman olotila alkaen klo 10; voit tulla oman aikataulusi mukaan, päivässä mukana johtava diakoniaviranhaltija Virpi-Hannele Kianen, tuolijumppa klo 10.45, hartaus klo 11.30, lounas klo 12 hinta 4-4,50 € **ma 18.11.** Ukkokerho Tesoman kirkon takkahuoneessa klo 10. ti 19.11. Tesoman kirkontupa klo 10 oman ohjelman kerta, hartaus Martti Lammi ”Terveiset Nepalista”

HERVANNAN SEURAKUNTA

Messut klo 11 Hervannan kirkossa **10.11.** Maailmojen Messu. Koko perheen isänpäivän messu. Monikulttuurista musiikkia lasten ohjelmaa/ pyhäkoulu, piirakka- ja kakkukahvit. Tule juhlimaan yhdessä! Hannu Vuorinen, Ilmo Käki, Riikka Heikkinen, Hervannan gospelkuoro, Sakari Löytty. Kirkonmäellä messun jälkeen lähetysasiaa. Kuvaraportti Intiasta ja Afganistanista hanketarkastusmatkalta, Asko ja Pirjo Alajoki **17.11.** Kaija Karvala, Juhani Räsänen, Martti Syrjäniemi, Tampereen Kamarimusiikkiseuran yhtye klo 17 iltakirkko Vuoreksen srk-koti. Kolmen vartin iltamessu

Vuoreksen alueen omassa olohuoneessa, Maarit Kuusisto. Kaikenikäiset ovat tervetulleita! Laulut, rukous, lyhyt Raamatun opetus ja ehtoollishetki antavat evästä alkavaan viikkoon. Katso Vuoreksen fb-sivut ja www.facebook.com/herpertti

Muut **Vaunuista rattaisiin -perheiden iltakerho 7.11.** klo 17.30–19.30 kirkossa Kerho on tarkoitettu niille, joilla ei ole mahdollisuutta käydä päivällä avoimessa päiväkerhossa eikä vaunujengissä. Yhdessäoloa, iltahartaus ja iltapala (0,50/ hlö)

Sururyhmä **7.11.** klo 18–19.30 kirkossa Ryhmä kokoontuu viisi kertaa **7.11., 21.11., 28.11., 12.12.** sekä **23.1.2014.** Ryhmässä mukana diakoniatyöntekijä Katri Ikonen ja pastori Ilmo Käki

Lähetys- ja raamattu-luento klo 9.30 kirkossa **10.11.** Intian viidakossa ja epävakaassa Afganistanissa hanketarkastusta, kehitys-yhteistyöjohtaja Asko Alajoki **17.11.** Henkeä alkää sammuttako, profetoimista alkää halveksuko. 1 Tess. 5: 19–20, Soile Rantavuori-Kähärä. Kuuntele Radio Dei, Tampere 97,2 kautta Sisä-Suomen kuuluvuusalueella kuukauden ensimmäisenä maanantaina klo 19.30.

Hyvä Uutinen Kaikille **13.11.** klo 18.30 kirkossa. TV7:n ilta. Hannu Vuorinen, Martti Ojares, Arvo Silventoinen, Lauri Holopainen, Arto Ovaska & lauluryhmä. Rukouspalvelua, iltakahvit/ tee. Vapaaehtoinen lahja TV7:n työlle. Saatavana TV7 UUTISET-lehteä. Järj. Hervannan seurakunta, TV7, Ristin Tuki ry

Jumalan kämmenellä -ilta 19.11. klo 17.30–19 kirkossa Kirkkohetki, askartelua, tempurata tai leikkejä, iltapala. Illan aihe: Jumala kuulee meitä. Tervetuloa pienet ja isommat, isit ja äidit, kummit ja isovanhemmat, naapurin mukavat tuttavat!

Raamattuopetus 20.11. klo 17.30 Hervannan kirkon rippikoulusali Oletko hengellisesti lapsi vai aikuinen? Lauri Martikainen

HÄRMÄLÄN SEURAKUNTA

Messut klo 10 Härmälän kirkossa **10.11. isänpäivä** Mirja

Rautkoski. Kanttorina Suvi-Tuulia Raittinen. **17.11.** Suomen Lähestysseuran pyhä, Valvomisen sunnuntai. Antero Eskolin, Tuija-Riitta Heiskanen, kanttorina Suvi-Tuulia Raittinen. Kirkkokahvit. Lähetystilaisuus

Muut **Naisten ilta Kuuselan Seniorikeskuksessa, Nuolialantie 46 13.11.** klo 18 ”Terveelliset silmätipat”. Illan vieraana kouluttaja ja muusikko Kristiina Tanhua-Laiho KRS:ta. Klo 18 sauna (ei uinti-mahdollisuutta), klo 18.30 teetarjoilu, klo 19.15 alustus ja keskustelua illan aiheesta. Illan emäntänä Rea Maakanen, mukana pastori Mirja Rautkoski

Parusia peli-ilta 14.11. klo 17–19 Peltolammin srk-keskus Tarjolla säilyä, iltapalaa, läsnäoloa ja Sanaa.

KALEVAN SEURAKUNTA

Messut klo 10 Kalevan kirkko **10.11. isänpäivä** Veli-Pekka Ottman, Kati Eloranta, musiikki Kari Nousiainen ja Eliina Lepistö klo 12 Lapinniemen kappeli, Lapinniemenranta, Veli-Pekka Ottman, kanttorina Eliina Lepistö **17.11.** Jukka Kuusisto, Salla Häkkinen, musiikki Kari Nousiainen klo 12 jumalanpalvelus, Lapinniemen kappeli, Jukka Kuusisto, kanttorina Kari Nousiainen

Muut **Sururyhmä 6.11.** klo 18–19.30 Kalevan kirkon sali 5, jatkuen viitenä peräkkäisenä keskiviikkona. Mukaan voi tulla vielä toisella kokoontumiskerralla, **13.11.**, sen jälkeen ryhmä sulkeutuu. Sururyhmässä ovat mukana pastori Minna Rahko, p. 040 804 8590 sekä diakonissa Anne Joronen, p. 050 345 1162

Kirkkoilta 10.11. klo 18 Kalevan kirkko, ”Minulla on jano” Katso lisää s. 7

Jeesus maailmalle –piiri su 17.11. klo 15 Kalevan kirkon salissa 9, Kylväjän kummisihteeri Raija Kattilakoski kertoo kummilapsityöstä

Orpokotiateria 17.11. klo 11.15 Kalevan kirkon ala-aula. Messun jälkeen lounas. Menu: lihaperunasoselaattiko

GL, soijasoselaattikko, salaatti, mehu, vesi, jälkiruoka, kahvi/ tee ja leivonnainen. Hinta aikuisilta 6,50 € ja 3-13 -vuotiailta lapsilta 2,50 €. Marja Mäkelä kertoo orpokotityön kuulumisista. Myynnissä leipomuksia. Katso lisää s. 13

Jumalan kämmenellä -perhepyhäkoulu 19.11. klo 17.30–19 Kalevan kirkon srk-sali. Aiheena ”Valvokaa”. Yhteinen ilta lapsille ja heidän perheilleen. Kirkkohetki, askartelua, temppuiloja ja leikkiä. Lopuksi maksuton iltapuuro. Iltoihin osallistuu vapaaehtoisvastuunkantajia ja Kalevan srk:n työntekijöitä. Tied. Jyrki Pikkarainen 050 326 2388

Virkistyspäivä omais-hoitajille ja hoidettaville ma 18.11. klo 10–14 Myötätuulessa, Ilmarinkatu 10. Mukavaa yhdessäoloa ja ohjelmaa. Päivän hinta 5 €. Tied. ja ilm. 12.11. mennessä Anne Joroselle p. 050 345 1162

MESSUKYLÄN SEURAKUNTA

Messut **10.11.** isänpäivä klo 10 Messukylän kirkko DI Juhani Kärkkäinen, Jari Nurmi, Heidi Peltola, kanttori Petri Karaksela. Messun jälkeen miestenpäivä Messukylän srk-kodilla, ruokailu. Aiheena ”Isäni”, mukana Jari Nurmi klo 12 Linnainmaan srk-keskus Jarkko Vikman, kanttori Katja Viljamaa. Kirkkokahvit **17.11.** klo 10 Messukylän kirkko teol.tri Risto Ahonen, Jari Nurmi, kanttori Heikki Hinssa, Piccolon kamarikuoro klo 15 Levonmäen srk-koti 10 v. juhla ja perhemessu Pirjo Tuiskunen, kanttori Katja Viljamaa, Merja Mäkisalo. 10-vuotisjuhlatervehdys Jari Nurmi. Nukketeatteri, kirkkokahvit klo 17 iltamessu Uudenkylän srk-talo, Kaisa Yrjölä. Pyhäkoulu (3+), varkkikerho, iltapala Arkimessu 19.11. klo 12.30 Kaukajärven srk-talo Tuula Haavisto

Muut **Miesten juttutupa** klo 10 Messukylän srk-talo **7.11.** ”Mies ja nainen, eläköön se pieni ero”, Jari Nurmi **14.11.** ”Miehen terve itsetunto”, Kari Itkonen

Seurakunta ylistää 7.11. klo 17.30–21 Levonmäen srk-koti

Mitä Raamattu opettaa ylistyksestä ja mikä on ylistyksen merkitys kristityn elämässä ja rukouksessa? Ylistyksen tehtävänä on rakentaa luottamuksen silta Jeesuksen luo, kurssin pitäjä, muusikko Kristiina Tanhua-Laiho toteaa. Materiaallimaksu 5 €. Tied. kaisa.yrjola@evl.fi tai p. 050 3276 253

Miestenpäivä isänpäivänä 10.11. klo 11.30–14 Messukylän srk-talo. Aiheena ”Isäni”. Ruokailu

Siioninvirsiseurat 10.11. klo 18 Kaukajärven srk-talo. Sirkka Karsisto, Petri Karaksela ja Olli Hallikainen. Kahvit klo 17.30

Keskustelupiiri n. 60-vuotiaille 12.11. klo 17–19 Uudenkylän srk-talo. Sisko-Helena Miettinen, Anne Uski. Syksyn viimeinen kokoontuminen on 19.11.

Naisten aamukahvit 13.11. klo 9.30 Kaukajärven srk-talo, suomalainen mies kriisien keskellä, kirkkoherra Juha Vuorio **20.11.** klo 9.30 Messukylän srk-talo, Mustan Lampaan terveisiä, johtava diakoni Marko Ajanki

Miesten kahvitupa klo 10–12 Messukylän srk-talo **13.11.** ”Jumalan kunnia luonnossa” Valto Käkelä **20.11.** ”Miten kestän” Pentti Laitinen

Miesten saunailta 14.11. klo 17.15 Ilkon kurssikeskus ”Mies ja rakkaus”, Kari Itkonen

Teol.tri Risto Ahosen syntymäpäiväseurat 16.11. klo 15 Kaukajärven srk-talo. Piispa Juha Pihkala, Jari Nurmi, Minnamari Helaseppä. Kolehti lähetystyölle, kahvit klo 14. Katso lisää s. 12

Siionin Kannel -lauluseurat 17.11. klo 18 Kaukajärven srk-talo Antero Rasilainen, Kari Lähdesmäki, Pitkärannat. Kahvitarjoilu

Vanhemman väen ja merimieskirkkopiiirin iltapäiväkahvit ke 20.11. klo 13 Levonmäen srk-talo

PYYNIKIN SEURAKUNTA

Messut klo 10 Aleksanterin kirkossa **10.11. isänpäivä** Ari Rantavaara, Säte Siira, kanttori Sanna Toivola

17.11. Sami Uusi-Rauva, Ari Rantavaara, kanttori Helga Anttikoski, Eternitas-kuoro

Muut **Ehtoollishartaus** klo 17 Aleksanterin kirkko **7.11.** Ari Rantavaara **14.11.** Mari Korhonen-Hieta

Aamumessu 13.11. klo 7.15 Aleksanterin kirkko Päivi Repo

Pyynikin kirkontupa Mustanlahdenkatu 21 A klo 10 kahvit, klo 11 ohjelma, aamunsana, klo 12.30 lounas Lisät. p. 040 804 8771 tai keittiö 040 804 8772

12.11. Antti Punkari; apokryfiset evankeliumit 4 **15.11.** klo 11.30 päivän vieraana pastori Timo Uotila **19.11.** Mauno Puntalo esittää diakuvia Kreetalta **20.11.** Tutustutaan Lielahden kirkkoon. Lähtö Kirkontuvalta klo 9.20 tai Metson pysäkillä klo 9.35 bussi nro 16. Keitämme siellä aamukahvit, klo 12.30 lounas Kirkontuvalla

TEISKON SEURAKUNTA

Messut klo 10 Teiskon kirkossa **10.11. isänpäivä,** Hannele Juutinen, Tuuli Muraja **17.11.** sanajumalanpalvelus, Valvomisen sunnuntai. Tero Matilainen, Saija Siuko

Muut **Raamattupiiri 7.11.** klo 18 Kämnniemen kerhohuone jatkuen torstaisin parittomilla viikoilla

Musiikkipyhäkoulu 17.11. klo 13.30 Kämnniemen kerhohuone. Tehdään kynttilöitä

TUOMIOKIRKKO-SEURAKUNTA

Messut klo 10 Tuomiokirkossa **10.11. isänpäivä** Antero Niemi, Amélie Liehrmann, urkuri Henri Hersta klo 15 srk-koti Katariina Amélie Liehrmann, urkuri Henri Hersta **17.11. Valvomisen sunnuntai,** Hannu Nyman, Antero Niemi, kanttori Tuomas Laatu. Pirkanpojat C-ryhmä joht. Jouni Rissanen **20.11.** klo 19 **Juice-kirkko.** Tamperelaiset eturivin muusikot esittävät Juicen rakkaimpia ja koskettavimpia lauluja ja runoja

Muut **Katariinan Seniorit 11.11.** klo 9.30–11.30 Srk-koti Katariina

Kynttilähetki itsemurhan tehneiden muistolle

Tapahtuma itsemurhan tehneiden muistolle pidetään 17. marraskuuta. Kynttilät sytytetään Vanhan kirkon edessä kello 19, jonka jälkeen kirkossa on mahdollisuus hiljentyä, muistella ja saada lohtua.

Läheisen itsemurha jättää jälkeensä tuskaa, kysymyksiä ja syyllisyyttä. Asian esiin nostaminen tilaisuuksien avulla on osaltaan vaikuttanut siihen, että itse-

murhasta puhutaan nykyään avoimemmin ja tukea on paremmin saatavissa.

Itsemurhan uhrien muistopäivänä järjestetään kynttilätapahtumia eri puolilla Suomea jo 21. kerran. Niissä halutaan nostaa esille myös itsemurhien ehkäisyn tärkeys, ja ne aloittavat valtakunnallisen mielenterveysviikon.

Tilaisuuden avaa mielen-terveysyhdistys Taimin pu-

heenjohtaja **Aila Dündar-Järvinen**.

Muistohetken pitää pastori **Merja Halivaara**. Koh- taamista tarjoavat diakonia-työntekijät **Pirjo Heikkinen** ja **Katariina Mylläri**. Musiikista vastaa seurakuntien vs. musiikkisihteeri **Maiju Häyrynen**.

Tapahtuman järjestävät Taimi ry, Surunauhan Tampereen vertaisryhmä ja Tampereen seurakunnat. ■

Lähetysaihetta seuroissa

Hannu Juvola

Risto A. Ahonen saarnaa Messukylän kirkossa 17.11.

Teologian tohtori Risto A. Ahonen täyttää 70 vuotta Annalassa 16. marraskuuta.

Merkkipäivänä Kaukajärven seurakuntatalossa pidetään seurat kello 15. Kahvitus alkaa jo tuntia aikaisemmin.

Seuroissa puhuu emerituspiispa **Juha Pihkala**. Muita puhujia ovat Messukylän kirkkoherra **Jari Nurmi** ja kirkkohistoriaan perehtynyt Helsingin Roihuvuoren seurakunnan pastori **Minnamari Helaseppä**. Ko- lehti kerätään lähetystyölle. Ahosen viime vuonna

julkistettu kirja *Maailman- lähetys tienhaarassa* on jo ehditty kääntää. Hän on myös pitänyt aiheeseen liit- tyviä esitelmiä ja keskuste- lutilaisuuksia Tampereella.

Ahosen haastattelu oli Tampereen Kirkkosanomis- sa viime vuoden marras- kuussa. Silloin hän totesi, et- tei tyypillinen kristinuskon edustaja enää ole valkoinen mies vaan musta nainen. ■

Miespäivillä kysytään:

Toteutuuko yhteiskuntatakuu?

Nuorten yhteiskuntatakuun tarkoitukse- na on hankkia nuorelle työtä tai koulutus- ta, jos sitä ei ole kolmeen kuukauteen löy- tynyt. Pystytäänkö syrjäytymisen ja hei- kentyvän työllisyyskehityksen kierre hal- litsemaan yhteiskuntatakuulla?

Nämä kysymykset ovat keskiössä Tam- pereen 16. Miespäivillä Sampolassa.

Perjantaina 8. marraskuuta kello 12.45 alkaen Martinus-palveluiden toimitusjoh- taja **Merja Kerttula** ja erityisdiakoni **Veijo Kiviluoma** kertovat sosiaalisen yrityk- sen mahdollisuuksista nuorten työllistä- miseen.

Martinus-palveluiden tavoitteena on työllistämisen palveluita tuottamalla. Työpaikan antaman tuen ja valmennuk- sen avulla työntekijät saavat ponnahdus- laudan työelämäänsä. Yrityksen omistaa Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymän hallinnoima Martinus-säätiö.

Martinus-palvelujen sosiaalinen yritys M-Huoltamo Vehmaisissa huoltaa auto- ja. Seurakunnat kantavat vastuutaan yhe- teiskuntatakuusta myös seurakuntien ja NMKY:n ylläpitämässä ohjaus- ja toimin- takeskus Messissä.

Messi on vakiinnuttanut paikkansa nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä. Mes- sinpajalla Satakunnankadulla nuori työs- kentelee itsensä kanssa, tavoitteenaan pa- luu opiskeluihin ja työelämään. Messin muita toimintoja ovat muun muassa Risu- toiminta eli ”rikoksista irti suuntaamalla uuteen” sekä perhediakonin palvelut.

Palvelupäällikkö **Riku Immonen** Pir- kanmaan TE-toimistosta puhuu nuoriso- takuusta viranomaisen näkökulmasta ja SAK:n tasa-arvovastaava **Tapio Bergholm** poikien ja nuorten miesten koulutusvajees- ta sekä terveydenhuollon vajeesta.

Poliittiset nuoret tukkanuottasilla?

Iltaohjelmassa Telakalla kello 19 nuori- sojärjestöt väittelevät nuorisotyöttömyy- destä ja yhteiskuntatakuusta.

Väittelemässä ovat **Vilhartti Hanhi- lahti** Keskustanuorista, **Ville Kartaslam- mi** Perussuomalaisista nuorista, **Jaakko Mustakallio** Vihreistä nuorista, **Ilmari Nurminen** Demarinuorista, **Joonas Riikonen** Vasemmistonuorista ja **Ilkka Sa- si** Kokoomuksen nuorista.

Hannu Juvola

Tampereen seurakuntien Autopaja siirtyi osaksi sosiaalista yritystä tämän vuoden alussa. Se tarjoaa palveluitaan Rasulanka- dulla Vehmaisissa.

Illan juontaa **Juha-Veli Jokinen**. **Jan- ne Laurila** ja Tuhlaajapojat soittaa ja tans- sittaa.

Ohjelma jatkuu Sampolassa lauantaina 9.11. kello 13 osana Miesten Tampere -ta- pahtumaa. Kirjailija **Matti Mäkelä** ja es- seisti **Timo Hännikäinen** keskustelevat kirjallisuuden mieskuvasta.

Miespäivät järjestävät Miessakit ry, SAK:n Tampereen paikallisjärjestö, Tam- pereen ammattikorkeakoulun sosiaalialan yksikkö, Tampereen seurakuntien yhteis- kunnallinen työ, Tampereen kaupungin kulttuuritoimi, Tampereen työväenopis- to, Tasa-arvoasiain neuvottelukunta ja Väestöliitto/ Miehen aika.

Asta Kettunen

Lisätietoa: [www.facebook.com/ TampereenMiespaivat](http://www.facebook.com/TampereenMiespaivat) [www.tampere.fi/ kulttuuripalvelut/ kulttuurien- valinen/tapahtumat/ miestentampere.html](http://www.tampere.fi/kulttuuripalvelut/kulttuurien- valinen/tapahtumat/miestentampere.html) Katso myös: www.messiin.fi www.mhuoltamo.fi

Jumppa klo 9.30 ja kahvihetki klo 10.00. Tämän jälkeen proviisori Niina Ala-Nikkola Viinikan apteekista kertoo ajankohtaista apteekkiasiaa

HETI hengellinen tiistaikerho 12.11. klo 13–14.30 Seurakuntien talo, Emmaus. Aumalat: Raamattutunti. Vetäjinä Sirkka Vilenius ja Tuula Kivimäki

VIINIKAN SEURAKUNTA

Messut klo 10 Viinikan kirkossa

7.11. klo 18 **vauvakirkko** Viinikan kirkko Daniel Hukari, Markku Huikkola ja Päivi Vuorinen. Laulamme ja soitamme kaikki yhdessä. Ota oma helistin mukaan.
10.11. isänpäivä Jorma Satama, Jussi Mäkinen ja Ismo Kunnas, kanttori: Veikko Myllyluoma. Jorma Sataman lähtösaarna.
17.11. Maarit Kuusisto, Daniel Hukari, kanttori Anna Arola
Muut Hanna-työn rukouspiiri 14.11. klo 18 Nekalan srk-talo. Rukoillaan mm. kansainvälisen Hanna-työn

puolesta. Tiina Sarkapalo

DEUTSCHER GOTTESDIENST

So 10.11. Um 15.00 Uhr im Pyynikin seurakuntatalo, Kisa- kentänkatu 18, (Martin Röker), anschließend Kirchkaffee

ENGLISH SERVICE

English Service in the Old Church every Sunday at 4 p.m. Sunday School for kids, coffee social for everyone
10.11. Rev. Teuvo Suurnäkki
17.11. Anglican Church

Reader Emmanuel Eneh, Rev. Veli-Pekka Järvinen.

SVENSKA FÖRSAMLINGEN

Tammerfors svenska församling firar tillsvidare gudstjänst/högmässa varje söndag kl 10.30 i Pyynikki församlingshem, Kisakentänkatu 18. Du är också alltid välkommen att ringa kansliet tel. 040 804 8150.

AVOIN KIRKKO

Aleksanterin kirkko on avoinna arkisin ma–pe klo 12–18, jolloin paikalla on päivystävä seurakuntalainen. Pappi on tavattavissa ma–pe klo 16–18. Rukoushetki ma–ke, pe klo 17. Ehtoollishartaus torstaisin klo 17. Raamatunluku- ja rukous- hetki tiistaisin klo 12. Rukoilevat äidit (kansainvälinen rukous- ketju) tiistaisin klo 17.30. Junnu- kappeli eli avoimet ovat koulu- laisille keskiviikkoisin klo 14–16. Rukouspiiri perjantaisin klo 12.

ETSIJÄT JA EPÄILIJÄT

keskiviikkoisin klo 17–19, joka toinen viikko Seurakuntien talo, Emmaus 2.krs (Näsilinnankatu 26) 13.11. Kristilliset ääriiliikkeet

GOSPEL CORNER

6.11. klo 18.30 Vanha kirkko Illan aihe: Toinen jalka taivaassa, toinen Tampereella. ”With Christ now” –housebandin säveliä johtaa Seppo Lindell ja Raamatun evästä tarjolla musiikin lomassa. Mukana mm. Ulla Halttunen ja Liisa Lindell. Järj. Tuomiokirkkoseurakunta yhdessä KRS:n kanssa

HYVIEN TEKOIDEN KAUPPA

Kauppa avoinna arkisin klo 9–17 osoitteessa Seurakuntien talo, Näsilinnankatu 26. Tule tekemään löytöjä lähetysten sekä kansainvälisen ja paikallisen diakonian hyväksi.

LÄHDEKAPPELI

Seurakuntien talossa, Näsilinnank. 26, avoinna hiljentymistä varten arkisin ma-to klo 8–15 ja perjantaisin klo 8–14

MUMMON KAMMARI

Vapaaehtoisen vanhustyön keskus

Mummon Kammarin vapaaehtoisen vanhustyön avunvälitys / Seurakuntien avunvälitys arkisin p. 03 219 0711: lääkäriin saatot ja muut kertaluonteiset avunpyynnöt klo 9–11, muut klo 13 asti. Tampereen Mummon Kammarin tumpputiistaissa on ahkeria neulojia, mutta langoista on huutava pula. Lasten neuleisiin, tumppuihin, pipoihin, sukkiin ja villatakkeihin sopivia **värikkäitä villalankoja otetaan vastaan** Mummon Kammarin toimistossa, 2. krs. Toimisto p. (03) 219 0455 ma klo 9–17, ti-to klo 9–14. Otavalankatu 12 A

Kyläpaikka kaikenikäisille ma-to klo 10–14
Näyttely Helgan valtakunta, Tarja Astikaisen valokuvia vanhuksen elämästä.
Leskien Klubi -kahvila ke 13.11. klo 10–12 ja **ma 18.11.** klo 18. Tervetuloa mukaan, kun pahin surusi on helpottanut.
Aamuhartaus ja toivevirsiä kotialttarin äärellä torstaisin klo 10, tervetuloa.
Perehdytys vapaa- ehtoiseen vanhustyöhön Tied. toimistosta tai kotisivuilta www.mummonkammari.fi
Viel on virtaa- ja tietsikka- t-paitojen myynti (ä 20 €) toimistosta ma klo 9–17, ti-to klo 9–14, 2.krs. Tuotto nuorten työllistämiseen vanhusten ulkoiluavuksi.

MUSTA LAMMAS

asunnottomien ja päihde- ongelmalaisten päiväkeskus, Pellavatehtaankatu 17 G, p. 3891841.
Avoinna ma-to klo 7.30–13, pe klo 7.30–11.30.
Vaatepalvelu auki ma-to 7.30–12, pe klo 7.30–11.
Vaatepalvelun lahjoitukset p. 040 804 8143
Puuro ma–pe klo 9–11 Ruokaa jaetaan sitä mukaa kun lahjoituksia tulee.

Lauantaiaukiolo klo 10–13. Tarjolla puuroa, leipää ja kahvia.

Pullakirkko perjantaisin klo 9.30–10. Tarjolla leipää ja kahvia.
8.11. Kari Kuusisto
15.11. Jussi Laine

MYÖTÄTUULI

Yhteinen vammaistyö Aurinkoklubi joka tiistai klo 17–19 lidesranta 5. Ota yhteys etukäteen tarpeen vuoksi. Liisa Hoikkanen 050 4131909

Kuurojentyö Tampereen 105. **Kuurojen kirkkopäivä su 3.11.** klo 14 Aitolahden kirkko, Jenseninkatu 4
Viittomakielinen messu, kirkkokahvit ja ohjelma. Juhlapuhe, pastori Kati Eloranta **Ma 11.11.** klo 18–20 **Kuurosokeiden raamattu- ja keskustelupiiri** Kuurosokeiden toimintakeskus, Insinöörink. 10
Ti 12.11. klo 16–18 Viittomakielinen seurakuntapiiri Myötätuuli, Ilmarinkatu 10.
Ke 6.11. klo 10–12 Viittomakielinen Perhekerho lidesranta 5. Lastenhoito järjestetty.

Näkövammaistyö Myötätuuli, Ilmarinkatu 10
To 7.11. klo 13 **Anu Mikkola kertoo taideharrastuksestaan ke 13.11.** klo 13
Miestenpiiri To 14.11. Myötätuulen 15-vuotisjuhla Ohjelma: klo 12–13 yhteistyö- kumppaneiden tervehdykset klo 13–15 ohjelmallinen juhla, juhlapuhe: rovasti, sosiaalineuvos Antti Lemmetyinen, kahvitarjoilu, klo 15–17 Avoimet ovat. Katso lisää s. 16
To 21.11. klo 13 Tampereen seudun Näkövammaiset ry:n toiminnanjohtaja Tuija Seppänen.

NUORET AIKUISET/ UUSI VERSO

Varikkomessut 10.11. Pispalan kirkossa
Varikkomessu I klo 17 Isien ja lasten messu
Varikkomessu II klo 19.30 Hyvää musaa ja Jumalan sanaa rennossa ilmapiirissä! Saarnan ajaksi on lapsille pyhäkoulu kahdessa ryhmässä (2,5–5 v ja 6 v-), pienemmille lapsille on leikkipaikka. Tule rohkeasti tutustumaan uudenlaiseen messuun! www.uusiverso.fi

PALVELEVA PUHELIN

Keskusteluapua su-to klo 18–01 sekä pe ja la klo 18–03, p. 010 190 071 sekä www.evl.fi/palvelevanetti

PUOLEN TUNNIN MESSU

Suurella Sydämellä Klubi (Näsilinnank. 26, katutaso)
10.11. klo 10 Jari Pulkkinen, Jussi Laine
17.11. klo 10 Ville Aalo, Sanna Vihervirta
Tied. pastori Jussi Laine p. 050

Vuonna 1912 perustettiin nuorille eli 15–21 -vuotiaille tytöille oma osastonsa, Kipinät.

Tampereen NNKY viettää 110-vuotisjuhlaa

Tampereen NNKY on toiminut pioneirihengessä naisten ja tyttöjen hyväksi jo toista sataa vuotta. Paikallisyhdistys perustettiin vuonna 1903 auttamaan maalta kaupunkiin muuttaneita työläisiä.

Nykyään rinnalla kulkee tarvittavat muun muassa maahanmuuttajanaiset ja yksinhuoltajaäidit.

Vuonna 2004 aloitettu Itu-projekti tukee abortin lä-

pikäyneitä naisia järjestämällä vertaistukiryhmiä ainoana Suomessa.

Valtakunnallinen neuvontapuhelin tarjoaa kuunteluapua yllättäen raskaana oleville. Lisäksi Itu-projektin yhteydessä tuetaan yksinhuoltajaäitejä.

Tampereen NNKY tavoittaa maahanmuuttajia järjestämällä suomenkielen opetusta. Vuosi sitten aloitti thai-naisten ryhmä, joka tu-

kee suomalaisten kanssa avoittuneita. Siinä naiset oppivat suomea ja muun muassa suomalaista ruuanlaittoa.

Gospel-lattarit tanssittu- nit kohentavat kaikenikäisten ja -kuntoisten itsetuntoa. Tampereen NNKY on kouluttanut gospel-liikuntaohjaajia vuodesta 2003.

NNKY toimii kristilliseltä arvopohjalta. Tampereen-yhdistys kuuluu Suomen NNKY-liittoon ja NNKY:n Maail-

manliittoon. Tampereen pormestari **Anna-Kaisa Ikonen** toimii NNKY:n maailmanliiton hallituksessa. Tampereella on Suomen suurin NNKY:n paikallisyhdistys.

Juhlavuoden kunniaksi NNKY järjesti seminaarin avoimet ovet maailman NNKY-päivänä huhtikuussa. Marraskuussa on vuorossa 110-vuotisjuhla kutsuvieraille.

Lisätietoa: www.tnnky.fi

302 7781 jussi.laine@evl.fi

PÄIVÄRAAMATTUKOULU

torstaisin klo 9.30–13.15
(5.9.–28.11.2013)
Kalevan kirkon seurakuntasali
Huom! ei ruokailua.
Syksyn teema: Lähemmäksi Jumalaa.
Aamupäivän luentojen teemana Raamatun aarteita, iltapäivän aiheina Raamatun henkilöt.
14.11. Lähetyskäskey: Maarit Kuusisto; Daavid: Leena Lammentausta
Lisät. Ville Aalo p. 050 468 8484/ ville.aalo@evl.fi

RUKOUKSEN TALO

rukouksentalo.fi
Rautatienkatu 22
Rukous on kristittyjen äidinkieli ja kaikille tarkoitettu siunauksen lähde. Tule syttymään rukouksesta ja rakentamaan seurakuntaa rukouksiin.
Yhteistä rukousta arkisin klo 9–11
Nuorten rukouskoulu
Preikkari parittomien viikkojen maanantai klo 18
Nuorten Praisekuoro- ja bändi parillisten viikkojen maanantai klo 18
Iltarukous 27.11. klo 18–20 osoitteessa Hämeenpuisto 15 A 4

Haukiluoman srk-talo
Rukoustunti 11.11. ja **18.11.** klo 18
Kaipaatto rakentumista, yhteyttä. Tule rukoilemaan ja rukoiltavaksi.
Tulevaisuuden ja toivon ilta 15.11. klo 18.30
Mauri Virtanen

SANAN LÄHTEILLÄ

20.11. klo 18.30 Vanha kirkko Kipu ja elämä. Satu Eerola ja Mikko Matikainen, musiikista vastaavat Minna ja Jussi Pyysalo. Illoissa kohtaamme omaa minuuttamme ja elämämme kysymyksiä Raamatun valossa. Kristitty psykologi Satu Eerola lähestyy asiaa psykologian silmin ja

vierailevat raamattuopettajat luotaavat asiaa Raamatun maailmasta käsin. Järj. KRS ja Tuomiokirkkosrk

SENIORIFOORUM

Huom! Aleksanterin kirkon kirkkosalissa
7.11. klo 13 Aleksanterin kirkko Elämäni ja teatteri. Eila Roine, näyttelijä. Järj. Tuomiokirkkoseurakunta, Pyynikin seurakunta ja KRS

SEURAKUNTIEN KIRJASTO

Näsilinnankatu 26 (5. krs) ma–ti ja to–pe klo 9.30–15.30 ja ke klo 17 asti.
Tervetuloa tutustumaan!

SEURAKUNTIEN TALO

Näsilinnank. 26
PL 226, 33101 Tampere
p. 03 219 0111 (vaihe),
avoinna 8.30–15.45
Katutason asiakaspalvelupiste
· Keskusrekisterin asiakaspalvelu
· Hautaus-toimen asiakaspalvelu
Avoinna arkisin klo 9–15.

SEURAKUNTIEN AVUNVÄLITYS

Puhelinpalvelu avoinna arkisin klo 9–13 numerossa p. 03 219 0711.
Pyydä Apua -palvelu internetissä: www.suurellasydamella.fi

SILMUKKA

Pispalanvaltatie 16 C. Avoinna arkisin ma, ti, ke klo 9–13 to ja pe suljettu. Avoimessa kahvilassa voit lukea päivän lehden tai hoidella puhelimitse virallisia asioitasi. Käytössäsi tietokone. Kun tarvitset neuvoja tai opastusta sosiaalitoimeen, työttömyyteen ym. liittyvissä asioissa, tervetuloa juttusille! Huom! Silmukka on väliaikaisesti suljettu 11.10.–10.11.13 välisen ajan. Tied. diakoni Pia Ojalahti p. 050 434 33 15

SINKUT

Sinkkujen oloilta 9.11. klo 17–21 Nekalan srk-talon nuorisotila. Yhdessäoloa, keskustelua, sisäpelejä, saunomista, nyyttärit. Sauna lämmitetään miehille ja naisille. Keskustorilta bussi 15, pysäkki talon edessä.
www.tampereensinkut.fi

Sinkkuilta 12.11. klo 18–20 Aleksanterin kirkon krypta. Yhteislauluilta. Diakoni ja musiikkiterapeutti Essi Kanerva säestää ja laulattaa iloisia ja hartaitakin lauluja. Sisäänkäynti koulun puoleiselta sivulta metallisesta sivuovesta. Lisät. sari.peltonen@evl.fi p. 050 381 7177
www.tampereensinkut.fi

SUURELLA SYDÄMELLÄ KLUBI

11.11. klo 18 **Perheystävät tukevat lapsiperheitä.** Vapaaehtoisen auttamisen ringin kokoontuminen. Diakoniasihteerit Katariina Mylläri ja Suurella Sydämellä tuottaja Ilkka Kalmanlehto.
12.11. ja 19.11. klo 18–20 **Kansainvälinen**

KRISTILLISET JÄRJESTÖT

ESIKOISLESTADIOLAISET
Kurjentaival 22, 33100 Tampere
(Vastapäätä Viinikan kirkkoa)
Seurat
Pyhäpäivisin klo 14.00
Kanssapuheet (raamatun tutkiminen)
Tiistaisin klo 13.00 ja torstaisin klo 18.30
Nuortenilta
Tiistaisin klo 19.00
Tervetuloa!

EVANKELINEN LÄHETYSYHDISTYS – ELY Siionin Kannel – lauluseurat
Su 17.11. 2013 klo 18.00
Kaukajärven seurakuntatalolla
Keskisenkatu 20 Tampere.
Antero Rasilainen, Kari

Lähdesmäki, Pitkärannat. Jäsenkokous klo 17.00.
Kahvitarjoilu.

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS Siioninvirsiseurat
La 9.11. klo 17.00 Pispalan kirkossa, kolehti Aholansaaren hyväksi. Kahvit klo 16.30 alkaen.
Su 10.11. klo 18 Kaukajärven seurakuntatalossa, Keskisenkatu 20. Kahvit klo 17.30. Sirkka Karsisto, Petri Karaksela ja Olli Hallikainen.

TAMPEREEN RAUHANYHDISTYS Nekalankulma 1
www.tampereenrauhanyhdistys.fi

llan juontajana Ilkka Kalmanlehto
18.11. klo 18 **Vähävaraisten muuttoapu, tule auttamaan!** Vapaaehtoisen auttamisen ringin kokoontuminen. Diakoniasihteerit Katariina Mylläri ja Suurella Sydämellä tuottaja Ilkka Kalmanlehto
20.11. klo 18–20 **Kuoleman jälkeen,** yhteiskunnallisen työn pastori Ilmari Karjalainen ja yhteiskunnallisen työn diakoni Sari Peltonen

Tervetuloa jo pidempään Suurella Sydämellä -toiminnassa mukana ollut tai uusi auttamisesta kiinnostunut! Katso lisää www.suurellasydamella.fi

TAMPEREEN RAAMATTUKOULU

www.tampereenraamattukoulu.net
Kalevan kirkon srk-salissa maanantaisin klo 18.30
11.11. Kerttu Vainikainen. 60-vuotis juhlasarjan luento: Raamatun opiskelusta. Luomisesta ja Pyhästä Hengestä ym.
18.11. Daniel Brecher, Juutalaisin silmin

Seurat sunnuntaisin klo 16, keskiviikkoisin ja lauantaisin klo 19
9.11. rippikoulun kodinilta klo 19
10.11. seurat Oriveden seurakuntakeskuksessa klo 17
11.11. nuorten aikuisten raamattupiiri klo 18–20
13.11. SRK:n lähetysseurat Ruoveden ykköstalolla
15.11. miestenilta klo 18.30
16.11. alueellinen nuortenilta Ylöjärven rauhanyhdistyksellä (Tulotie 1B) klo 18
17.11. seurat Sahalahden seurakuntakodilla klo 17
Tervetuloa!
Seura-aikoina seurat kuunneltavissa osoitteesta www.tampereenrauhanyhdistys.fi eri Pirkanmaan rauhanyhdistyksiltä

TUOMASMESSU

10.11. klo 18 Isä meidän Aleksanterin kirkko
www.tuomasmessu.net

Ateria intialaisten orpokotien hyväksi

Kalevan kirkon ala-aulassa järjestettävän aterian tuotolla tuetaan intialaisia orpokotilapsia Kansan Raamattuseuran kautta. Tilaisuus 17. marraskuuta alkaa messun jälkeen noin kello 11.15.

Lounaan jälkeen kouluttaja **Marja Mäkelä** kertoo orpokotityön kuulumisista.

Kansan Raamattuseuran yhteistyökumppani Good News Prayerful Ministry tekee työtä Intiassa sairaiden, orpojen, leskien ja katulapsien auttamiseksi tarjoamalla mahdollisuuksien mukaan ruokaa, suojapaikan, koulutusta ja sairaanhoitoa.

Työhön kuuluvat myös evankelioimiskoukukset, seurakunnan jumalanpalvelukset, Alfa-kurssit ja kyläpastoreiden työn tukeminen.

Suuri unelma on saada valmiiksi 30-paikkainen orpokoti House of Grace Repallen kaupungin lähistölle Konagalivarlipalemin kylään. Tämän vuoden aikana tavoitteena on kerätä rakennushanketta varten varat materiaaleihin, toihin palkkoihin, kalusteisiin ja piha-

Kirkkosanommat

www.tampereenkirkkosanommat.fi
56. vuosikerta
Julkaisija
♦ Kustantaja: Kotimaa Oy

♦ Julkaisija: Tampereen ev. lut. seurakunnat, p. 03 219 0111

KOTIMAA

- ♦ **Toimitus:** päätoimittaja Marja Rautanen
- ♦ **Toimitussihteerit:** Kirsi Airikka, p. 050 381 0970 ja Asta Kettunen, p. 050 438 2716
s-posti: tampereenkirkkosanommat@evl.fi ja etunimi.sukunimi@evl.fi
Osoite: Seurakuntien talo, Näsilinnankatu 26, PL 226, 33101 Tampere.
- ♦ **Ilmoitusmyynti:** Kotimaa Oy, PL 279, 00181 Helsinki, Ilmoitusmarkkinointi Jaana Mehtälä, p. 020 754 2309, 040 509 4962, jaana.mehtala@kotimaa.fi

- ♦ **Ilmoitusvalmistus:** ilmoitusmyynti@kotimaa.fi.
Huom! s-postiviesteihin maininta Tampereen Kirkkosanommat
- ♦ **Jakelu:** Tampereen Ykkösjakelut Oy
- ♦ **Jakeluhuomautukset:** p. 03 3140 4200, www.ykkosjakelut.fi
- ♦ **Taitto:** Kotimaa Oy
- ♦ **Tilaukset:** tilauspalvelut@kotimaa.fi, p. 020 754 2333, fax: 020 754 2342
- ♦ **Painosmäärä:** 103 500 kpl
- ♦ **ISSN:** 1237-9603, äänite: 1237-959X
- ♦ Seuraavat lehdet ilmestyvät: 20.11.2013, aineisto 6.11.2013 mennessä, 4.12.2013, aineisto 20.11.2013 mennessä

ASIANAJOTOIMISTO KNUUTINEN KY
Asianajaja, varatuomari Pauliina Knuutinen
* perhe- ja perintöoikeusasiat * asuntokauppa- ja kiinteistöriidat ym.
Härmälänkatu 6-8 D, TAMPERE. Puh. (03) 343 9700
www.talotaitokeskus.fi

• Säle-, rulla- ja puukaihtimet
• Terassi- ja ikkunamarkiisit
• Pimennys- ja paneeliverhot
• Taite- ja peiliovet
• Parvekekaihtimet ja pystylamellit
• Luxaflex-sisustuskaihtimet
SUUNNITTELU, MITTAUS, ASENNUSPALVELU
Kaihdin Sampo
Sammonkatu 18, TRE P. (03) 255 0858, 0400 736 716
ks@kaihdinsampo.fi www.kaihdinsampo.fi

NYT SYYSSIIVOUSTA!

- kotisiivoukset
- toimistosiivoukset
- ravintolasiivoukset
- porrassiivoukset
- lattianvahaukset.

Yli 10 vuoden kokemus!
Mahdollisuus kotitalousvähennykseen.
Uusi Era Palvelut Oy • puh. 045 126 6938 • www.uusierapalvelut.fi

*Simulle, joka olet menettänyt läheisesi
- palveleva perheyrietyksemme*

Teitä palvelevat myös:
Pekka Jokiranta
Jukka Mäenanti
Mika Leinonen
Leena Mäkipää-Koivumäki

Juhani Mäkipää

Meillä on yhteensä yli 70v. hautausalan kokemusta Tampereella.
PÄIVYSTYS YMPÄRI VUOROKAUDEN: 050 362 9690
Kalevan puistotie 17 • (03) 255 4102 | Kauppakatu 12 • (03) 253 1720
Aleksanterinkatu 15 • (03) 212 2137
www.tampereenhautauspalvelu.fi

FYSIOTERAPEUTTI
Jorma Sihvonen
• FYSIOTERAPIA
• FYSIKAALISET HOIDOT
Aleksis Kiven katu 30 D
040 5542863

**Jalkahoito
kotikäyntinä**
46/51€
Jalkojenhoidon ammattitutkinnon suorittanut sairaanhoitaja
Satu Laurell
p. 050 558 0232

**Ilmoittaja,
ota yhteyttä.**

Ilmoitusmarkkinointi
Jaana Mehtälä
020 754 2309,
040 509 4962
jaana.mehtala@kotimaa.fi

KOTIMAA

Virrassa

Kynä on mahtavampi kuin miekka

Egyptin heinäkuu on kuuma. Tuuletin sirisee huoneessani. Vedän verhot ikkunoiden eteen ja jatkan kirjoittamista. On tauon aika. Avaan television ja etsin uutiskanavaa. Keskityn kuuntelemaan nuoren tytön puhetta.

Hän on juuri täyttänyt 16 vuotta. Hän puhuu YK:ssa vakavana, ääni kirkkaana ja kantavana. Hän on pakistanilainen **Malala Yousafzai**, jota on veikkailtu Nobelin rauhanpalkinnon saajaksi. Hän on kaikkien aikojen nuorin ehdokas.

Hän ei saa palkintoa, mutta hänet palkitaan Anna Politkovskajan nimeä kantavalla palkinnolla, jonka myöntää ihmis-oikeuksia puolustava, naisia palkitseva järjestö. Hän sanoo ihailevansa venäläistoimittajan sitoutumista totuuteen, tasa-arvoon ja ihmisyyteen. Hän saa myös Saharov-palkinnon ja Simone de Bueauvoir -palkinnon.

Katse taaksepäin. Vuosi sitten hän istui koulubussissa, jonka parrakas nuori mies pysäytti. Talibaneihin kuulunut mies ampui kolme laukausta. Ensimmäinen osui häneen, kaksi muuta hänen koulutovereihinsa. Hänet lennätettiin keino-toikoisessa koomassa Britanniaan. Hänet leikattiin monta kertaa. Hän toipui pikku hiljaa, näkö ja puhekyky palautuivat.

Hänen pitkä YK-puheensa jää historiaan, tulevien sukupolvien ihailtavaksi. "Terroristit ovat surmanneet tuhansia ihmisiä, haavoittaneet monia. Minä olen yksi heistä. Puhun kaikkien tyttöjen ja poikien puolesta. Korotan ääneni, en huu-taakseni, vaan siksi, että äänettömien ääni pääsis kuuluviin. Puhun niiden puolesta, jotka ovat taistelleet oikeudesta elää rauhassa, oikeudesta tulla kohdelluksi arvokkaasti, oikeu-desta tasa-arvoon, oikeudesta koulutukseen."

Hän päättää puheensa uljaasti: "Nouskaamme taisteluun lukutaidottomuutta, köyhyyttä ja terrorismia vastaan. Ote-taan kynämme ja kirjamme, ne ovat voimakkaimmat aseem-me. Kynä on mahtavampi kuin miekka. Yksi lapsi, yksi opet-taja, yksi kynä ja kirja voi muuttaa maailman. Koulutus on ai-noa ratkaisu. Koulutus ensin."

Toivottavasti hänen hiljan ilmestynyt kirjansa *The Girl Who Stood Up For Education And Was Shot By The Taliban* käänne-tään myös suomeksi.

Miksi kirjoitan Malala Yousafzaista? Siksi, että hänen rohke-at sanansa ihmisoikeuksista, tyttöjen ja poikien oikeudesta käydä koulua eivät ole tyhjiä fraaseja. YK:n Kansainvälinen lukutaitopäivä 8. syyskuuta ja Tyttöjen päivä 11. lokakuuta nostavat esiin monien mielestä maailman suurimman rikko-muksen, sen etteivät tytöt pääse koulun.

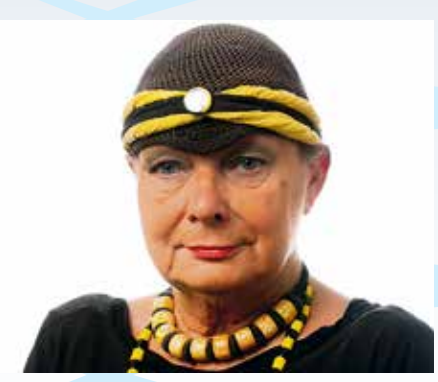
Yli 120 miljoonaa lasta on vailla alkeisopetusta. Heistä suurin osa on tyttöjä. Maailmassa on 122 miljoonaa 15–24 -vuotiasta nuorta, jotka eivät osaa lukea eivätkä kirjoittaa. Heistä kaksi kolmasosaa on tyttöjä.

Global Gender Indexin mukaan tasa-arvovertailun kymme-nen heikointa maata vuonna 2010 olivat Egypti, Turkki, Ma-rokko, Benin, Saudi-Arabia, Nosunluurannikko, Mali, Pakis-tan, Tshad ja Jemen. Tyttöjen kokemus koulutuksen puute, ali-ravitsemus, väkivalta, lapsuuden katkaisevat liian varhaiset avioliitot, raskaus- ja synnytyskomplikaatiot ovat arkipäivää eri puolilla maapalloa.

Taloustieteen Nobel-palkinnon saaneen **Amartya Senin** mukaan maailmasta puuttuu yli miljoona naista. Missä he ovat? Tyttöytensä ja naiseutensa vuoksi yhteisönsä ulkopuo-lle jätettyjä, kaupattuja, pahoinpideltyjä, hylättyjä.

Toivottavasti Malala Yousafzatin sanat viitoittavat tietä teoille.

Maila-Katriina Tuominen
Kirjoittaja on kulttuuri- ja ihmisoikeustoimittaja.

Kolumneja voi kommentoida osoitteessa
www.tampereenkirkkosanomat.fi/blogi.

Olemme mukana
APUVÄLINE -messuilla
7.-9.11. osastolla 108!

TERVEYTTÄ JA HYVINVOINTIA ARKEEN

fennokauppa.fi

APU VIRTSAKARKAILUUN!
Laaja valikoima suojia eri asteiseen virtsankarkailuun. Omat mallit naisille ja miehille.

**Pyydä
ILMAINEN
näyte!**

**Varmoja
Istuvat hyvin
Hajua neutraloivia**

FENNO MEDICAL OY
09 276 360 | asiakaspalvelu@fennomedical.fi | fennokauppa.fi

PIANONVIRITYKSET
Juha Yli-Knuuttila
Puh. 0400 669 799
Sähköposti:
pianonviritys@gmail.com

LAKITOIMISTO RAJAMÄKI

- perunkirjoitukset ja perinnönjaot
- avioerot ja ositukset
- lasten huolto-, tapaamis- ja elatusasiat
- testamentit ja avioehdot
- kauppakirjat ja sopimukset
- riita- ja oikeudenkäynnit
- rikosoikeudenkäynnit

Maksuton puhelin- ja sähköpostineuvonta
Itsenäisyydenkatu 2, Tre
Puh. 010 666 4433

Matkapuhelimesta 8,35 snt/puh + 17,17 snt/min,
lankapuhelimesta 8,35 snt/puh + 6 snt/min (alv 24%).
vesa.rajamaki@lakitoimisto.com

www.kotimaa24.fi

PUOLUSTAJA
- elämän eri vaiheissa

TAMPEREEN KAUPUNKILÄHETYS RY

HALUATKO KESKUSTELLA PARISUHDETTASI ASKARRUTAVISTA KYSYMYKSISTÄ?

PARISUHDEPYSÄKIN toiminta on tarkoitettu yli 60-vuotiaille naisille, miehille ja pariskunnille, jotka haluavat keskustella parisuhteeseen, seksuaalisuuteen ja erilaisiin elämäntilannemuutoksiin liittyvistä kysymyksistä ammattitaitoisen työntekijän kanssa. Ongelmien käsittelemisen myötä avautuu usein uusia mahdollisuuksia.

Parisuhdepysäkillä voi tulla joko yksin tai puolison kanssa yhdessä tai osallistua ohjattuihin keskusteluryhmiin. Tarkoituksena on löytää uusia voimavaroja, edistää seksuaaliterveyttä ja lisätä elämänhallintataitoja.

Keskustelut ovat luottamuksellisia ja maksuttomia.
Lämpimästi tervetuloa!

PARISUHDEPYSÄKKI
Tuomiokirkonkatu 15 D 43, 4. krs
Soita ja varaa aika: **040 592 6496**

Pieni Kirjakauppa

- Taide- ja harrastekirjat
- Romanit, dekkarit ja pokkarit
- Pelit, leimasimet ja askartelutarvikkeet
- Paperinuket
- Kortit, kirjekuoret ja postimerkit

Meiltä myös mieluisat isänpäivälahjat!

Avoimma ma-pe 9 - 17, la 10 - 14
Sammonkatu 13, TRE
www.pienikirjakauppa.fi
010-666 5757

KOTI KAUNIIKSI Verhoiluliike Yli-Heikkilä

Verhoilua 30 vuoden kokemuksella
Hyvä valikoima verhoilukankaita

Nyyrikintie 1, Tampere
040 739 1822
www.kolumbus.fi/timylihe

Kun suru koskettaa... tai on aihetta juhlaan

Tiloissamme asiakaspaikkoja 70 hengelle

JUHLAKESKUS Manchester

Kun on aihetta juhlaan...
• muistotilaisuudet • perhejuhlat • ristiäiset

Pitopalvelua myös haluamiinne tiloihin

Kalevan puistotie 7, 33500 TAMPERE, p. 010 421 2888 tai 0408 290 626
sähköposti: juhlakeskus@manchester.net www.manchester.net

Luotettavaa palvelua ja asiantuntemusta kaikissa hautaukseen liittyvissä asioissa.

Tammerkosken Kukka- ja Hautauspalvelu

Rongankatu 2
33100 Tampere

Arkut, kuljetukset
Asiakirjat
Kukat ja sidontatyöt
Muistotilaisuudet
Pitopalvelut
Hautakivimyyni
Puh. (03) 211 0331

SENIOREILLE JA OMAISHOITAJILLE

Helpotusta arkeen • kotihoito • siivous
Teon Tuvalla • Palveluohjaus • Seniorikahvila • Kuntosali

Amurin TEON TUPA

Satakunnankatu 38, 33210 Tampere

Amurin Teon Tupa ry
050 358 0072
Soita ja kysy lisää
klo 10-14 välillä
www.teory.fi

LÄMPIMÄSTI Tervetuloa JALKAHOITOON KALEVAAN TAI IKURIIN!

Anne-Maarit Putaja
Jalkojenhoidon AMT
Terveystieteiden perusopinnot
Ikurin Jalkahoitola
040 558 3355

Sammonkatu 33 A, Tampere
Raivaajantie 11, Tampere
www.ikurinjalahoitola.fi

Ohmiselle joka uskoo asiaansa

J.I. WAHLBERG oy
Vuodesta 1891

Hämeenkatu 27, Tampere
03-212 9645
www.jiwahlberg.fi

- JALOKIVET
- KIHILAT
- LAHJAESINEET
- KORUT
- KELLOT
- TILAUSTYÖT

Sydämellistä palvelua jo 16 vuoden ajan

Ammattitaitoinen henkilökuntamme: sairaanhoitajia, lähi- ja kodinhoitajia valmiina auttamaan tarpeidenne mukaan:

- kotisairaanhoito
- omaishoitajien vapaat
- kotipalvelu
- lastenhoito
- juhla-apu
- siivoukset
- pienet pihatytöt

Hoito- ja hoivapalvelu

Taru Koskivuori
sairaanhoitaja
p. 040 561 2782
www.hoitajahoivapalvelu.fi
taruelisa@elisanet.fi

Kotimaa tuntee kirkon.

Kotimaa on PRO

Uutta tulossa!

Kotimaa on nyt enemmän kuin koskaan.
Kotimaa on nyt PRO - nimensä veroisesti palvelu ammattilaiselle ja nimensä mukaisesti kirkon puolesta. Kotimaa Pro -kokonaisuuteen kuuluvat sekä Kotimaa-lehti että verkkopalvelu. Se on printin ja sähköisen palvelun yhdistelmä kaikille kirkollisten asioiden parissa toimiville. Varmista, että kokonaisuus on käytössäsi 2.1.2014 alkaen.

KOTIMAA
www.kotimaapro.fi

2013 jKr. © Ari Peura

LÄHDETKÖS TÄNÄÄN PAPPAPIIRIIN!

VÄSYTTÄÄ SEN VERRAN, ETTÄ TÄNÄÄN KYLLÄ RIITTÄÄ HYVIN SE PUOLEN TUNNIN MESSU...

Esitykset Pispalassa: Teatteri Mukamas Vuodesta 1979

SATUVARJON ALLA:

KUK-KUUI
vauvateatteria

la 26.10.	klo 14.00 (kantaesitys)
ke 30.10.	klo 10.00
to 31.10.	klo 10.00 ja 13.00
pe 1.11.	klo 10.00
ti 5.11.	klo 10.00 ja 13.00
ke 6.11.	klo 10.00
to 7.11.	klo 10.00
la 9.11.	klo 14.00
ke 13.11.	klo 10.00 ja 13.00
to 14.11.	klo 10.00 ja 13.00
pe 15.11.	klo 10.00
la 16.11.	klo 14.00
ti 19.11.	klo 10.00 ja 13.00
ke 20.11.	klo 10.00
to 21.11.	klo 10.00
la 23.11.	klo 14.00

Tiedustelut ja ryhmämyynti: (03) 3124 1313
lippu.fi + 0600 900 900
1,97 €/MIN. + PVM | KLO 7-22
Klikkaa netissä: www.teatterimukamas.com
Pispalan valtatie 30, Tampere

Näkövammaiset viihtyvät Myötätuulessa

Tammelantorin kupeesta, osoitteesta Ilmarinkatu 10, löytyy näyteikkuna, johon on kauniilla kirjaimilla kirjoitettu ”Myötätuuli”.

Tulen siistiin, kahvilalta vaikuttavaan huoneeseen. Paikalla on yli kolmekymmentä ihmistä.

Monet heistä eivät näe minua. Osa näkee hämärästi. Olen Tampereen ev.lut. seurakuntien näkövammaistyön keitaassa.

Joukosta löytyy sellaisiakin, jotka näkevät tarkasti, että partani puolesta muistutan **Juha Mieto**a. He ovat vapaaehtoistyöntekijöitä, jotka diakoniatyö on hankkinut näkövammaisten avustajiksi.

Myötätuulessa ei pelkästään koonnuta. Siellä myös palvellaan.

Torstaina toimintaa

Myötätuuli täyttää viisitoista vuotta. Sen kunniaksi järjestetään torstaina 14.11. juhlapäivä. Puheenpitäjänä on entinen diakoniajohtaja, rovasti **Antti Lemmetyinen**, joka antoi tärkeän panoksen näkövammaisten kokoontumispaikan saamiseksi.

Kello 15–17 pidetään ovet avoina, jotta kuka hyvänsä pääsee tutustumaan paikkaan.

Myötätuulen työstä vastaava diakonissa **Helena Kuisma** kertoo, että toiminnan runkona on joka torstai kokoontuva kahvila-piiri. Silloin kuullaan alustus jostain valistavasta aiheesta. Keskustelun jälkeen vaihdetaan kuulumisia, samalla kun nautitaan kahvit herkkuihin ja hiljennytään hartauteen.

Kuukauden toisena keskiviikkona kokoontuu miestenpiiri. Kuukauden viimeisenä perjantaina vietetään vertaistukipäivää, jolloin luetaan Aamulehti, järjestetään asiointiapua ja lauletaan.

Myötätuulen alullepanija oli sinnikäs diakonissa **Tuula Laitinen**. Ennen kuin paikka oli valmiina, hän käytti siitä nimitystä ”unelma”.

Helena Kuisman mielestä viettämme unelmaa parhaillaan. Sali on täynnä.

– Toivon kyllä, että löytyy myös uusia kävijöitä, joille tarjota palvelua ja seurakunnan sanomaa, ker-

Merita Lahti on ollut uskollinen Myötätuulen kävijä jo viisitoista vuotta. Diakonissa Helena Kuisma saa iloita täydestä salista. Molemmat odottavat innolla suurta vuosipäiväjuhlaa.

too diakonissa Kuisma työnäyttään.

– Vapaaehtoistyöntekijöitä ei ole koskaan liikaa. Ilman heitä toiminta ei onnistuisi.

Ystävällisyyttä

Myötätuuli on elämän ”henkireikä” syntymäsokealle **Merita Lahdelle**, joka on käynyt tilaisuuksissa toiminnan alusta lähtien.

Monien näkövammaisten tapaan Lahti on aktiivinen ihminen. Hän käy maanantaisin kuntotoimistelussa sekä tekee kävelyretkiä, joilla on avustajana vapaaehtoistyöntekijä.

Lahti on myös ahkera radion

kuuntelija. Kirjallisuudellakin on tärkeä sija hänen elämässään. Hän lukee pistekirjoitusta ja kuuntelee äänikirjoja. Erityisesti historiasta kertovat kirjat ja jännärit ovat läheisiä.

Mikä Myötätuulessa on parasta?

– Helena ja vapaaehtoiset luovat turvallisuutta. Ja kaikkein parasta on se ystävällisyys mitä täällä saa kokea.

Risto Koivisto

Lisätietoja Myötätuulesta ja seurakuntien näkövammaistyöstä antaa diakonissa Helena Kuisma, p. 050 561 1027.

Viisitoistavuotias Myötätuuli järjestää avoimien ovien ajan torstaina 14.11. kello 15–17. Silloin voi tutustua paikkaan ja seurakuntien näkövammaistyyhön.

Varusmiehet rentoutuvat sodessa

Varusmiehet saavat rentoutua ja virkistyt palvelun jälkeen sotilaskodissa eli tavallisesti sodessa. Kuuluisat soden munkit mais-

tuvat kahvin kanssa edulliseen euron hintaan. Sotilaskotisisaren hymy valaisee harmaankin päivän.

Sisaret tekevät vapaaehtoistyötä päivystäen vuorolla. Sotilaskoti-

työ alkoi Suomessa vuonna 1918 eli 95 vuotta sitten.

Satakunnan lennoston Pirkkalaan tulee vuosittain kaksi saapumiserää, joissa on 150 varusmiestä. Lentosotamiehet **Saku Tala** Pälkäneeltä ja **Jussi Hölli** Kangasalta käyvät sodessa joka päivä.

– Juttelen täällä kavereiden kanssa ja kulutan aikaa, tämä on kavereiden tapaamispaikka. Sodan palvelu on hyvää ja tänne on aina kiva tulla, Tala kertoo.

– Tuntuu mukavalta, kun joku kysyy täällä kuulumisia. Sotilaskotisisaret ovat ystävällisiä. Sodessa käynti oli tärkeää varsinkin palveluksen alussa, kun ei vielä päässyt lomille, Hölli toteaa.

Sodessa voi tavata myös omais-
aan ja tyttöystävää.

Virsi- ja sukia

Sotilaskotisisaret järjestävät alokaille tulojuhlan, jossa jokainen saa alokaspussin. Se sisältää muun muassa virsikirjan, heijastimen ja ma-

keisia. Joulujuhliin sisaret järjestävät ohjelmaa ja pienet lahjat kaikille. Joulunakin kasarmilla on perusvavuus miehistöä paikalla.

Varusmiehille pidetään myös erilaisia ohjelmallisia iltoja. Koti- ja maatalousnaisten kanssa yhteistyössä pidettiin kasvisilta, ja sisaret ovat järjestäneet tortillailtoja.

Sisaret osallistuivat Sotilaskotiliiton haasteeseen, jossa neulottiin kaikille 25 000:lle vuoden 2011 alokkaalle villasukat. Sisaret innostuivat neulomistalkoista niin, että sukia syntyi yli tarpeenkin ja niitä annetaan varusmiehille myöhemmin.

Soden yhteydessä on hiljenty-mishuone, jonne saa vetäytyä rauhaan tai siellä voi keskustella sotilaspastorin kanssa. Sotilaspastori pitää hartaustilaisuuksia varuskunnan tiloissa. Viime vuonna kaksi varusmiestä suoritti palveluksen aikana rippikoulun ja sotilaskotisisaret järjestivät konfirmaation jälkeen kahvitarjoilun täte-kakkuineen.

Lempeä äitihahmo

Sotilaskotisisar **Ulla Hepola** aloitti sotilaskodissa Pirkkalassa vuonna 1999, kun hänen nuorempi poikansa kävi armeijan. Työ oli tuttua jo vuosien takaa opiskelua ajoilta. Pirkkalassa palvelee 138 sisarta, ja uusia nuoria kaivataan mukaan.

– Tämä on vapaaehtoista maanpuolustustyötä ja sopii isänmaallisiin perusarvoihini. Tässä työssä nuorten varusmiesten hyväksi voin käyttää myös entistä talousopettajan ammattitaitoani, Hepola kertoo.

– Koen olevani varusmiehille suojeleva äitihahmo, lempeä ja ystävällinen. Varusmiehet voivat kertoa minulle omista arkisista asioistaan, kun kyselen hienovaraisesti kuulumisia. Sodeauto palvelee sisarkuljetuksissa, ja sen pienessä tilassa syntyy myös henkilökoh-
taisempia keskusteluja kuin täällä isossa salissa, Hepola kuvailee.

Pirjo Lääperi

Lentosotamiehet Saku Tala ja Jussi Hölli kiittelevät soden hyvää valikoimaa, edullisia hintoja ja ystävällistä palvelua. Sotilaskotisisar Ulla Hepola tulee aina ilolla päivystysvuoroonsa pari kertaa kuukaudessa.